

ARUANNE
„KULTUURIPOLIITIKA PÕHIALUSED AASTANI 2020”
TÄITMISE KOHTA

Sisukord

Kultuuripoliitika kujundamise ja eelviimise põhimõtted.....	3
Valdkondlikud prioriteetid	
Arhitektuur.....	9
Disain.....	10
Etenduskunst.....	11
Filmikunst.....	12
Helikunst.....	13
Kirjandus ja kirjastamine.....	14
Kujutav kunst.....	15
Kultuuriajakirjandus ja meedia.....	16
Kultuuriline mitmekesisus.....	17
Muinsuskaitse.....	18
Muuseumid.....	19
Raamatukogud.....	20
Rahvakultuur.....	21

Kultuuripoliitika kujundamise ja elluviimise põhimõtted

- 1. Riik loob võimalused kultuuri arenguks ja kättesaadavuse parandamiseks nii kultuuri loojatele kui sellest osasaajatele. Kõigile Eesti elanikele peab olema tagatud võimalus kultuuri luua ja sellest osa saada sõltumatult regionaalsetest, sotsiaalsetest, kultuurilistest, etnilistest, vanuselistest, soolistest või teistest individuaalsetest eripäradest ja -vajadustest.**

Riik täidab käesolevat eesmärki läbi oma üldiste hoiakute ja tegevuspõhimõtete kujundamise. Kultuuriministeeriumi arengukava ja tööplaani koostamisel arvestatakse käesoleva punkti põhimõttega, et kõigile oleks tagatud võrdsed võimalused nii kultuuri luua kui sellest osa saada .

- 2. Haridusvaldkonna korraldamisel tuleb arvestada, et kultuuris osalejate järelkasvu tagamiseks on oluline alustada kultuurialaste teadmiste ja oskuste omandamisega juba varases eas. Selleks tuleb riigi ja kohalike omavalitsuste koostöös luua võimalusi kogu hariduses, sh huvihariduses ja huvitegevuses. Samuti on nii formaalses kui mitteformaalses hariduses olulisel kohal loovusõpe ja funktsionaalse lugemisoskuse arendamine. Kultuuriasutustel on hariduslike programmide ja tegevuste elluviimisel oluline roll formaalse hariduse mitmekesistamisel ja rikastamisel, mistõttu peab riik oluliseks kultuuriasutuste kaasamist õppekavade ettevalmistamisel ja täitmisel.**

Kultuuriministeeriumi taotlusvoorst toetatakse kirjanike kutsumist koolidesse, et muuta emakeele ja kirjandustunnid põnevamaks. Samuti pühendab riigiasutus Eesti Lastekirjanduse Keskus suurt tähelepanu õpetajate, eriti algklasside õpetajate, koolitamisele uuema lastekirjanduse vallas ning toetatakse õpetajaid laste lugema innustamisel. Alates jaanuarist 2014 jõustus muuseumiseaduse säte, mille alusel on kuni 8. aastastele (k.a) lastele riigimuuseumide külastus tasuta. Lastele mõeldud näitusprogrammide ja tegevuste heaks töötavad muuseumides muuseumipedagoogid ning osades teatrites viikse ellu noorsooprogramme ja töötavad noorsootöötajad.

Vabariigi Valitsus on kinnitanud memorandumi „Noorte huvitegevuse riigipoolne toetamine“, millega määratletakse huvitegevuse toetuskeemide peamise eesmärgina suurendada noorte osalust huvitegevuses. Toetuskeem peab tooma kaasa olulise mõju kolmes suunas:

- riiklik toetus peab muutma huvitegevuse kättesaadavamaks. See tähendab jõukohast osalustasu, osalemiseks vajalike õppe- ja muude vahendite olemasolu, sobivat osaluskeelt ja õppevormi, samuti transpordikorraldust, mis arvestab huvitegevuse aja ja asukohaga.

- riigipoolne rahastus peab suurendama valikute mitmekesisust. Noor peab saama katsetamisvõimalusi erinevatel huvialadel – muusika, sport, tehnika, kunst, tants, jne – ning erilaadsetes vormides.

- riigi toetus peab parandama huvitegevuse kvaliteeti. See tähendab, et huvitegevuse pakkujad vajavad tuge, meetodilist abi ja professionaalset koostööd ning seda nii andekate toetamiseks kui ka selleks, et kaasata riskinõored ja avastada ka nende anded ja võimekus.

- 3. Kultuurialane kõrgharidus peab lähtuma tööjõuvajadusest ja demograafilistest muutustest ning olema rahvusvaheliselt konkurentsivõimeline. Riik soodustab kõrgkoolide arendustegevusi, ühisõppekavade loomist, taristu ristkasutust, rahvusvahelist koostööd ja doktoriõpet. Valdkonnas omandatav haridus on tihedalt põimitud selle kasutatavusega teiste sidusvaldkondade poolt. Riik võtab suuna kultuuri- ja kunstialast kõrgharidust andvate kõrgkoolide võrgustiku korrastamiseks eesmärgiga rakendada parimal viisil olemasolevaid võimalusi ning tagada kõrghariduse kvaliteet ja jätkusuutlikkus. Samuti annab riik välja stipendiume kultuurierialade üliõpilastele väliskõrgkoolides õppimise toetamiseks.**

Haridus- ja Teadusministeeriumi Eesti elukestva õppe strateegia 2020 kõrgharidusprogrammi 2015-2018 meetme 3 (Kõrghariduse rahvusvahelise konkurentsivõime edendamine) raames toetatakse üldist kõrgharidusõppe rahvusvahelise konkurentsivõime tõusu, sh õppejõudude lühiajalist õpirännet, Eesti doktorantide semestriõpinguid välismaal ja välisdoktorantide semestriõpinguid Eestis. Samuti toetatakse tasemeõpet välismagistrantidele ja –doktorantidele, suveülikoole ja kõrghariduse välisturundust.

Kultuuri- ja kunstialast kõrgharidust andvate kõrgkoolide võrgustiku korrastamise raames on Eesti Kunstiakadeemia uue hoone asukoht välja valitud ning ehitusprojekt valminud.

- 4. Kultuuripoliitika kujundamine ja elluviimine on avatud ja läbipaistev ning sellesse on kaasatud nii valdkondlikud kui kogukondi ja vabakonda esindavad loomeliidud, arenduskeskused ja teised partnerorganisatsioonid. Kultuurivaldkonna eesmärgid sõnastatakse valdkonna ja riigi koostöona, lähtudes regulaarselt uuendatavatest strateegiatest. Kultuurivaldkonna seadusandluse koostamisel lähtub riik õiguspoliitika arengusuundadest, vältides valdkonna ülereguleerimist.**

2014. aastat iseloomustab senisest suurem orienteeritus koostööle. Kaasamine ja dialoogi pidamine on järjest loomulikum osa Kultuuriministeeriumi tööst. Olulised protsessid nagu uus muinsuskaitseadus ja EL toetusmeetmete määrused, etendusasutuse seaduse või kunstiteoste tellimise seadusemuudatuste tegemine, spordipoliitika ja Eesti venekeelse inforuumi valdkondlike aluspõhimõtete kujundamine on toimunud tihedas suhtluses valdkondade ja huvirühmadega. Korraldatud on infopäevi ja arutelukoosolekuid. Lisaks toimuvad igakuiselt (v.a suvekuudel) kohtumised ministri, kantsleri või asekanclerite osavõtul loomeliitude ja Eesti Kultuuri Koja esindajatega, et arutada päevakajalisi teemasid ja hoida üksteist tegevustega kursis.

5. Kultuuripoliitika elluviimisel kogutakse argumenteeritud otsuste tegemiseks ja nende mõju hindamiseks riigi eestvedamisel süsteemselt statistikat kõikide kultuurivaldkondade kohta, teostatakse uuringuid ja soodustatakse teadustööd.

Kultuuriministeerium on olnud pidevas suhtluses Statistikaametiga, et täpsustada kultuurivaldkonna kohta käivate andmete kogumist ning on kooskõlastatud ja täpsustatud statistikatööde loetelu aastateks 2016-2020. Eelmise aasta üheks olulisemaks uuringuks võib pidada Eesti ühikonna integratsiooni monitooringut, mille tulemused avalikustatakse juunis. Kultuuripoliitika paremaks elluviimiseks viiakse riigi eestvedamisel läbi mitmeid uuringuid. Eraldi tahaks välja tuua liikumisharrastuse uuringu, Eesti filmi, kirjanduse, kunsti ning muusika rahvusvahelistumise ja ekspordi uuringu, loomejanduse arenduskeskuste alternatiivsete rahastamismudelite uuringu, vabakutseliste loovisikute majandusliku toimetuleku kaardistamise uuringu.

6. Kultuuri rahastamine on läbipaistev, lähtudes ennekõike tegevuse sisust, mitte omandivormist. Riik sõlmib olulisemate kultuurisündmuste ja -tegevuste puhul kuni kolmeaastased raamlepinguid, et tagada end tõestanud kultuurialgatuste ja organisatsioonide kestlik areng.

Kultuuriministeeriumi toetused antakse üldjuhul läbi avalike taotlusvoorude. Erandiks on toetused avalik-õiguslikele asutustele. Kultuuriministeerium analüüsib võimalusi hakata järk-järgult sisse viima kuni kolmeaastaseid toetuste raamlepinguid.

7. Lisaks muudele riigieelarvelistele vahenditele rahastatakse kultuuri avalik-õigusliku Eesti Kultuurkapitali kaudu. Kultuurkapitali aluspõhimõtteid, milleks on eelarve kujunemine seaduses ettenähtud korras ja valdkondade ekspertidest koosnevad sõltumatud sihtkapitalid ja ekspertgrupid, ei muudeta. Kultuurkapital toetab eelkõige loovisikuid ja projektipõhiseid algatusi ning Kultuuriministeeriumi eelarve kaudu rahastatakse riigieelarveliste asutuste põhitegevust ja rahvuskultuuriliselt olulisi pikaajalisi tegevusi.

Eelmisel aastal on Kultuurkapitali ja Kultuuriministeeriumi vahelist suhtlust parandatud, et oleks tagatud ministeeriumi taotlusvoorudest ja sihtkapitali ekspertgruppidest küsitud raha võimalikult tõhus ja sihipärane kasutamine. Kultuurkapitali aluspõhimõtete mitte muutmist on väljendatud ka ametisoleva valitsuse koalitsioonilepingus.

8. Kultuuriehitiste rajamine peab olema vastutustundlik ning arvestama tulevikuvajaduste ja võimalike lisanduvate kuludega. Riik käitub talle kuuluva kultuuritaristu suhtes heaperemeheliku omanikuna, olles oma tegevusega eeskujuks arhitektuurse kvaliteedi saavutamisel ja hoidmisel.

Riik täidab käesolevat eesmärki läbi oma üldiste hoiakute ja tegevuspõhimõtete kujundamise. Lisaks on selle punkti põhimõtteid püütud arvesta ka uue Muinsuskaitse seaduse koostamisel.

9. Riik suunab kultuurivaldkonna arendamise välisvahendeid, et tugevdada loomeettevõtluse konkurentsivõimet, arendada infotehnoloogilisi teenuseid, toetada lõimumist ning investeerida turismi ja regionaalset arengut toetavasse kultuuritaristusse.

2014. a töötati välja ja käesoleva aasta alguses jõustus "Loomemajanduse tugistruktuuride, ühisprojektide ja ekspordivõimekuse arendamise toetamise" määrus, mille kaudu suunatakse aastatel 2015-2020 avatud taotlemise kaudu loomemajanduse arendamisse 16,1 miljonit eurot Euroopa Regionaalarengu Fondi vahendeid. Sellele lisanduvad Kultuuriministeeriumi poolt elluviidavad tegevused, mida samuti finantseeritakse ERF vahenditest, kogumahuks 3,9 miljonit eurot.

Loomemajanduse arendamise meetme eesmärk on siduda kultuuri- ja loomevaldkondades olevat potentsiaali ettevõtlusega, et soodustada uute ambitsioonikate ärimudelitega ettevõtete juurdekasvu, tõsta ekspordivõimekust ning luua teistele majandussektoritele loomemajanduse kaudu lisaväärtust ärimudelite, toodete ja teenuste ning müügi ja turunduse arendamisel.

Maaelu arengukava Leader meetme raames võib rahastada projekte, mis aitavad kaasa kultuuripoliitika tegevuste elluviimisele, sealhulgas kultuuripärandi kaitsmisele, kui need on valitud kohaliku tegevusgrupi poolt maapiirkonnas prioriteetseteks tegevusteks.

- 10. Riik loob soodsad võimalused eraraha kaasamiseks kultuurivaldkonda, tunnustades kultuurisõbralikke ettevõtjaid, vabakonda ja eraisikuid ning soodustades riigi ja eraettevõtjate koostöös elluviidavaid algatusi. Riik peab oluliseks, et seadusandlus ei kitsendaks põhjendamatult erasektori võimalusi kultuuri toetamisel. Lisaks olemasolevatele kultuuri rahastamismudelitele otsib riik koostöös valdkonna ja erasektoriga alternatiivseid kultuurivaldkonna finantseerimisskeeme.**

Kultuurisõbralike ettevõtjate tunnustamiseks on toimunud viimastel aastatel tänuüritus, kus kultuurisõbra tiitliga tänatakse neid organisatsioone ja eraisikuid, kes on oluliselt kultuurivaldkonda panustanud ja avaldanud seeläbi positiivset mõju kultuurisündmuste toimumisele ning valdkonna ja ühiskonna arengule.

- 11. Riik peab oluliseks kultuuritöötajate kvalifikatsiooni tõstmist ja täiendkoolitust, tagamaks kultuuritöötajate pädevuse vastavalt infoühiskonna pidevalt uuenevatele vajadustele. Sealjuures peab kultuuritöötajate töötasu olema Eesti tööturul konkurentsivõimeline, kindlustades spetsialistide järelkasvu. Riik võtab suuna riigiga töösuhtes olevate kõrgharidusega kultuuritöötajate ja kutsequalifikatsiooniga atesteeritud spetsialistide miinimumtöötasu tõstmiseks täistööaja korral Eesti keskmise palga tasemele. Riik kohtleb riigi osalusel asutatud sihtasutusi ja avalik-õiguslikke juriidilisi isikuid optimaalsete koosseisude korral samaväärselt riigiasutustega.**

Tagamaks kultuuritöötajate töötasu konkurentsivõimelisus Eesti tööturul ning seeläbi kindlustada spetsialistide järelkasv on Kultuuriministeerium igal aastal teinud valitsusele ettepaneku riigieelarvest palka saavate kultuuritöötajate, sealhulgas sihtasutuste töötajate palkade tõstmiseks. Ettepanekud on viimastel aastatel vastavalt riigieelarve võimalustele heakskiidu saanud.

- 12. Vabakutselistele loovisikutele, kelle sissetulekutelt on tasutud tööjõumaksud võrdsetel alustel teiste töötajate ja registreeritud ettevõtjatena tegutsejatega, tuleb tagada ravikindlustus sõltumata sissetulekute regulaarsusest.**

Muudetud on ravikindlustuse seaduse § 5 lõike 2 punkti 5, § 8 ning § 22.

Nimetatud muudatusega saavad alates 1. jaanuarist 2016. a võlaõiguslike lepingute alusel töötavad isikud kindlustuskaitse selliselt, et kõigi võlaõiguslike lepingute puhul seotakse kindlustuskaitse algamine ja kestmine isikule vähemalt kuumääralt arvestatud sotsiaalmaksu deklaratsiooni esitamise, kindlustuskaitse algab pärast deklaratsiooni esitamist. Olenevalt võlaõigusliku lepingu sõlmimise ajast ja selle alusel tehtud väljamaksest, võib kindlustuskaitse algamise tähtaeg olla 11 päeva kuni 2 kuud. Kindlustuskaitse peatub järgmisel päeval pärast isiku eest Maksu- ja Tolliametilt saadud andmete kohaselt sotsiaalmaksu miinimumkohustuse ulatuses sotsiaalmaksu deklareerimata jätmist sotsiaalmaksuseaduse § 9 lõike 1 punktis 4 sätestatud tähtpäevaks.

Alates 1. jaanuarist 2016. a saab võlaõigusliku lepingu alusel töötav isik kindlustuskaitse pärast seda, kui tema eest on deklareeritud sotsiaalmaksu tasumine ühes kuus vähemalt riigieelarvega kehtestatud kuumääralt summeerituna kõigilt lepingutasudelt. Enam ei ole oluline lepingu tähtaeg (see võib olla nt 1-2 päeva) või nende arv. Oluline on isikule väljamakstud tasult arvestatud sotsiaalmaksu suurus ühes kuus, mis ei tohi olla väiksem kui kehtestatud kuumäär, kuumäär kehtestatakse iga aasta riigieelarvega.

Kuni 2016. aastani on lisaks kuumäärale nõutav ka vähemalt üle ühe kuune võlaõiguslik leping, kindlustuskaitse saamise ooteaeg on 14 päeva.

Lisaks täiendati ravikindlustuse seaduse § 22 lõiget 1 lõikega 1¹, mis sätestas haigekassaga lepingu sõlmimise võimaluse ka isikul, kelle eest on teiselt tulult makstud või kes on enda eest ise maksnud eelneval kalendriaastal sotsiaalmaksu vähemalt 12-kordselt kuumääralt arvutatuna. Haigekassaga sõlmitava lepingu alusel kalendrikuus makstava kindlustusmaksu suurus on arvu 0,13 ja viimati Statistikaameti avaldatud eelmise kalendriaasta keskmise kuubrutopalka korrutis. Muudatus jõustus 21. märtsil 2015. a.

Sotsiaalmaksu ja sellega seotud sotsiaalsete garantiide päidlikkuse analüüsi raames analüüsitakse ning lähtudes selle tulemustest tehakse veebruariks 2016 vajadusel ettepanekud ka loovisikute sotsiaalsete garantiide süsteemi täiustamiseks.

- 13. Riik loob võimalused kultuuri rahvusvahelistumiseks. Kultuuril on välissuhtluses, ekspordis ja riigi mainekujunduses oluline roll. Laiendatakse kultuuriesindajate võrgustikku, tugevdatakse koostööd eri ministeeriumide ja ekspordi edendavate organisatsioonidega, suurendatakse oluliselt toetust kultuuriekspordi ja -koostöö arendamiseks. Riik panustab senisest enam kontaktide**

loomisse ka väljaspool Euroopat sihtturgudel, mille osas on kultuurivaldkonna organisatsioonid ja loomeettevõtted väljendanud huvi ja kuhu sisenemiseks on neil olemas võimekus.

Kultuuridiplomaatial on välissuhtluses ja riigi mainekujunduses oluline roll. Välisministeerium ja Eesti välisesindused kaaskorraldavad Eestit tutvustavaid üritusi ja toetavad võimaluste piires Eesti kultuurisündmusi välismaal. 2014. aastal toimus välisesinduste kaaskorraldamisel 135 kultuurisündmust.

14. Riik aitab kaasa Eestist eemal elavate eestlaste, samuti hõimurahvaste rahvusliku identiteedi säilimisele, soodustades väliseestlaste kultuurikontakte kodumaaga ja edendades kultuurialast koostööd hõimurahvastega.

Eestist eemal elavatele eestlastele mõeldes on Vabariigi Valitsus perioodiks 2014–2020 heaks kiitnud rahvuskaslaste programmi, mis toetab väliseesti õppeasutusi, kultuuri, arhiivindust ja väliseestlaste tagasipöördumist Eestisse. Kultuuriministeeriumi Väliseesti kultuuriühingute toetusprogramm toetas festivalide korraldamist, kollektiivide ja loomeinimeste kontakte, kollektiivide professionaalset juhendamist ja osavõttu XXI Laulu- ja tantsupeost.

2015. aastal jätkab Haridus- ja Teadusministeerium eesti keele ja kultuuriloo õpetamise toetamist välismaal asuvates õpetuskohtades (üldhariduskoolid, pühapäevakoolid, täienduskoolid, seltsid, lasteaiad, mudilasingid, keelekursused), suviste laste keelelaagrite korraldamist, eesti keele õpetajate täienduskoolituse korraldamist ning rahvuskaslaste programmi stipendiumiprogrammi rakendamist, mille eesmärgiks on tuua välismaal elavaid eesti noori Eesti kõrg- ja kutseharidussüsteemi õppima.

2015. aasta septembris toimub rahvuskaslaste programmi konverents, kus tutvustatakse programmi mõju-uuringut. Uuringu viib läbi Tartu Ülikool koostöös Balti Uuringute Instituudiga.

15. Eesti osaleb aktiivselt rahvusvaheliste organisatsioonide töös ja kultuurivaldkonna poliitikate kujundamisel. Kultuuripoliitika elluviimisel võetakse arvesse Euroopa Liidu õigusakte ja algatusi ning rahvusvahelisi konventsioone.

Eesti osaleb Kultuuriministeeriumi ja allasutuste või partnerite kaudu enam kui viieteistkümne rahvusvahelise organisatsiooni, foorumi ja koostööprogrammi töös. Osalemine annab võimaluse öelda sõna sekka maailmaasjades, nt on Eesti UNESCO Täitevkoogu liige 2013-2015 ning samuti osaleme muuseumide statistika rahvusvahelise standardi väljatöötamisel. Kultuuriministeerium valmistub sarnaselt teistele ministeeriumitele Eesti Euroopa Liidu Nõukogu eesistumiseks 2018. aasta esimeses pooles.

16. Riiklike tellimuste puhul tuleb reeglina korraldada avalikke konkursse, mille puhul on hindajatena kaasatud valdkonna eksperdid.

Riik täidab käesolevat eesmärki läbi oma üldiste hoiakute ja tegevuspõhimõtete kujundamise.

17. Riik soodustab loomemajanduse arengut osana teadmispõhisest majandusest. Eesmärgiks on tõsta uuenduslikkuse ja loovuse abil riigi konkurentsivõimet, muutudes seeläbi vahendajast väärtuste loojaks. Kultuurielu korraldamises ja loomeettevõtluses on oluline roll professionaalsetel vahendajatel.

Loomemajanduse arengukontseptsioonis on sõnastatud Eesti loomemajanduse võimekuse arendamise peamine strateegiline siht: suurendada Eesti ettevõtete lisandväärtust töötaja kohta kasvatades loova mõtte osakaalu nende poolt müüdavates toodetes ja teenustes. Loomemajanduse arendamise meetmete lõppeesmärk on saavutada võimekus, kus Eesti loomeettevõtted on võimelised turutingimustes ise (st ilma riiklike toetusteta) majanduslikku edu saavutama.

Erinevate institutsioonide vahelise koostöö tugevdamiseks ja infovahetuseks korraldas Välisministeerium koos Kultuuriministeeriumi ja Ettevõtluse Arendamise Sihtasutusega 2014.aasta maikuu teabepäeva loomemajanduse arenduskeskustele, kus valdkonnad tutvustasid oma kahe lähima aasta tegevusplaane.

Samuti pakuvad Välisministeerium ja välisesindused tuge välisurgudele püüdlevatele loomeettevõtetele.

18. Riik kaitseb autorite õigusi, kohandades õigusruumi vastavalt tehnoloogiliste võimaluste arengule. Riigi kohuseks on luua intellektuaalomandi kaitseks tõhus seadusandlik raamistik, mis tagab autorite varaliste õiguste ja nendega kaasnevate õiguste kaitse intellektuaalse omandi kasutamisel. Lisaks soodustab riik igakülgset selliste teoste aktiivset tutvustamist ja kasutamist, mille puhul kuuluvad varalised autoriõigused riigile. Kui sellest tegevusest saadakse tulu, siis suunatakse see teose levitamise ja stipendiumideks.

Töös on Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/26/EL autoriõiguse ja autoriõigusega kaasnevate õiguste kollektiivse teostamise ning muusikateoste internetis kasutamise õiguse multiterritoriaalse litsensimise kohta siseturul ülevõtmine. Direktiivi alusel Eesti õigusesse tehtavate muudatuste eesmärgiks on.

- autoriõiguste ja autoriõigusega kaasnevate õiguste (esitajad, fonogrammitootjad, televisiooni- ja raadioteenuse osutajad jne) kollektiivse teostamise jaoks ühtsete standardite kehtestamine EL-s (juhtimine, finantshaldus, aruandlus) ning seeläbi KEO-de tegevuse läbipaistvuse suurendamine, samuti luuakse mehhanism riikliku järelevalve teostamiseks KEO'de üle;

- muusikateoste internetis kasutamise õiguse multiterritoriaalse litsentsimise tingimuste sätestamine (KEO teenuste vajalik miinimumkvaliteet selleks ning raamistik, mis hõlbustab muusikarepertuaari ja õiguste vabatahtlikku koondamist eesmärgiga vähendada litsentside arvu, mida kasutajal on vaja multiterritoriaalse ja multirepertuaarse teenuse pakkumiseks).

Seega peaks muudatuste jõustumisel paranema nii muusikateoste kui ka teiste õiguste objektide kättesaadavus, samuti muutub läbipaistvamaks kollektiivse esindamise organisatsioonide omavaheline koostöö ning seetõttu paranevad õiguste omajate ning õiguste objektide kasutajate positsioonid.

19. Riik edendab eraalgatuslike seltside tegevust, mille sihiks on tähelepanuväärsete kultuuritegelaste mälestuse jäädvustamine ja nende loomingulise pärandi populariseerimine, sõlmides seltsidega halduslepinguid nende kultuuritegelaste mälestusega seotud varade ja paikade haldamiseks, samuti riigile üle läinud autoriõiguste realiseerimiseks teoste laialdasemaks kasutamiseks.

Riik täidab edaspidi käesolevat eesmärki läbi oma üldiste hoiakute ja tegevuspõhimõtete kujundamise.

20. Väärtuslikum osa kultuuripärandist digiteeritakse 2018. aastaks ja tagatakse selle pikaajaline säilimine rahvusvahelisi standardeid ja kvaliteedinõudeid arvestades. Tagatakse kultuurivaldkonna infosüsteemide koostalitusvõime ühtsete kirjelduste ja veebiteenuste abil. Riigi poolt rahastatud ja riigi haldusalas olevate institutsioonide poolt digiteeritud teosed on vastava õiguse olemasolul reeglina vabalt kättesaadavad. Soodustatakse digiteeritud kultuuripärandi kasutamist e-õppes ning e-teenuste osutamisel meedia- ja loomeettevõtluse valdkonnale.

Soovides säilitada ja kättesaadavaks teha väärtuslikumat osa meie rahvuslikust pärandist on kinnitamisel kultuuripärandi digiteerimise tegevuskava aastateks 2015-2020. Oluline on siinjuures rõhutada, et Kultuuriministerium toetab tegevusi, mille eesmärgiks on võimaldada digiteeritud pärandi vabakasutust kuid ka pärandteoste autoritele hüvitistasu maksmist standardiseeritud alusel. Kultuuripärandi digiteerimist on finantsiliselt toetanud ka Majandus- ja Kommunikatsiooniministerium. Samuti on Rahvusarhiivil oluline roll konserveerimis- ja digiteerimistegevuses. Kogude digiteerimine ja neile elektroonilise juurdepääsu võimaldamine on Rahvusarhiivi üks olulisemaid prioriteete. Hetkel on Rahvusarhiivi digikogus vabalt kasutatavad rohkem kui 14 miljonit digikujutist ning nende arv kasvab pidevalt.

Ühe olulisema tegevusena tuleb nimetada ka 30. oktoobril 2014. a. jõustunud autoriõiguse seaduse muutmise seadust, millega võeti Eesti õigusesse üle Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2012/28/EL orbeoste teatud lubatud kasutusviiside kohta. Samuti on nüüdseks jõustunud Justiitsministri 23. jaanuari 2015. a. määrus nr 2 „Orbeosteaks tunnistamisele eelneva hoolika otsingu allikad“. Eestis tegutsevate mäluasutuste aktiivsus uue regulatsiooni kasutamisel ning Siseturu Ühtlustamise Ameti (*Office for Harmonization in the Internal Market, OHIM*) poolt loodud orbeoste andmebaasi täitmisel ei ole seni väga suur. Siiski on OHIM planeerimas mitmeid tegevusi andmebaasi laiemaks tutvustamiseks ning väljatöötamisel on vastav koolitusprogramm mäluasutuste töötajatele, millest ka Eesti kindlasti osa võtab.

21. Riik väärtustab laulu- ja tantsupeoliikumise olulist mõju kultuuri- ja haridusel ning ühiskonnas laiemalt. Laulu- ja tantsupidude elujõulisuse tagamiseks peab riik oluliseks liikumise terviklikku ja sihipärast hoidmist ja arendamist ning juhendajatele ja eestvedajatele loodud tugisüsteemi jätkumist.

Riik on toetanud Eesti Laulu- ja Tantsupeo Sihtasutust vastavalt riigieelarve võimalustele.

22. Riik võtab regionaalses kultuurikorralduses suuna ülesannete ja vastutuse selgemaks määratlemiseks koostöös kohalike omavalitsuste, omavalitsusliitude ning kolmanda sektori organisatsioonidega.

Kultuuriministeriumi allasutus Rahvakultuuri Keskus omab maakondlikku võrgustikku (igas maakonnas üks töötaja). Seoses Rahvakultuuri Keskuse uue arengukava vastuvõtmisega perioodiks 2015-2018 täpsustatakse maakondliku võrgustiku ülesandeid kohtadel. Eesti Laulu- ja Tantsupeo Sihtasutusel on sõlmitud koostöölepped tööjaotuse osas viieteistkümne maavalitsusega üleriigiliste laulu- ja tantsupidude ettevalmistusprotsessi korraldamiseks. Kultuuriministeriumi ja Siseministeriumi vahel on sõlmitud aastast 2005 koostööleping, mis määratleb maavalitsuste ülesanded kultuuri valdkonnas. Lisaks on ettevalmistamisel ühtse mitme koostööpartneriga rahvakultuurialaste koostöölepete sõlmimine (viie

aastaseks perioodiks), mille eesmärgiks on kultuurikorralduse ülesannetes ning vastustuses kokkuleppimine maakonna tasandil.

23. Riik loob erivajadustega inimestele paremad võimalused kultuurist osasaamiseks, arvestades kultuuritaristu rajamisel ja renoveerimisel puudega inimeste vajadustega ja toetades kultuuriasutustes erivajadustega (sh liikumis-, meele-, vaimu- või muu puudega) inimeste kaasamiseks elluviidavaid algatusi ja programme.

Kutluuriministeerium on täiendanud muuseumide arendustoetuste põhimõtteid punktiga, mis võimaldab eraldada muuseumidele toetust puuetega inimeste juurdepääsu parandamiseks. Vaegkuuljatele ja -nägijatele mõeldud tiitritega varustatakse Eesti Filmi Instituudi poolt toetatud täispikad mängufilmid, animafilmid ja üle 50 minuti pikkused dokumentaalfilmid. Mitmes teatris on paigaldatud vaegkuuljatele süsteem mis võimaldab kuulata kuuldeaparaadist otse lavaheli. Eesti Pimedate Raamatukogus koostatakse ja edastatakse elektrooniliselt nägemispuudega inimestele igakuiselt uute raamatute nimestikku ning neid tegevusi on palju teisi.

Euroopa Liidu tasandil tegeletakse intensiivselt Maailma Intellektuaalse Omandi Organisatsiooni (*World Intellectual Property Organisation*, WIPO) Marrakeši lepingu ratifitseerimis- ning jõustamisküsimustega. Tegemist on 2013. a. vastu võetud lepinguga avaldatud teoste juurdepääsu lihtsustamise kohta nägemispuudega või trükikirja lugemise puudega isikutele. Leping eesmärgiks on parandada nägemispuudega või muu trükikirja lugemise puudega inimeste võimalusi osaleda ühiskonna kultuurielus ning nautida kunste. Seni napib lepingu sihtgrupiks olevatele isikutele kättesaadaval kujul teoseid, seega on vaja luua toimiv rahvusvaheline raamistik suurendamiseks kättesaadaval kujul teoste arvu ning parandamiseks nimetatud teoste levivõimalusi. Hetkel ei ole veel selge, millal täpselt Euroopa Liit lepingu jõustumiseks vajalikud muudatused kehtiva(te)s direktiivi(de)s välja töötab. Tõenäoliselt on EL-ülel ja rahvusvaheliselt toimiva teoste levitamissüsteemi jõustumiseks vajalik muuta Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2001/29/EÜ autoriõiguse ja sellega kaasnevate õiguste teatavate aspektide ühtlustamise kohta infoühiskonnas, mille artikli 5 lõike 3 punktis b on sätestatud erand autorile kuuluvatest ainuõigustest (reprodutseerimine, üldsusele suunamine, levitamine) õiguste objektide kasutamiseks puudega inimeste huvides „viisil, mis on otseselt seotud nende puudega ning on mitteäriilise eesmärgiga, ulatuses, mis on vajalik konkreetse puude puhul“. Nimetatud üldise sätte täiendamine on vajalik selle EL-üleseks ühetaoliseks rakendamiseks ning teoste piiriülese vahetus- ja levitamisskeemi edukaks toimimiseks.

Valdkondlikud prioriteedid

24. Arhitektuur:

24.1 Riik väärtustab elukeskkonda kui tervikut, mis koosneb nii ehitatud ja kujundatud keskkonnast kui looduskeskkonnast. Kvaliteetsel ehitatud keskkonnal on oluline roll riigi säästva arengu eesmärkide saavutamisel. Kvaliteetse ehitatud keskkonna aluseks on asjatundlikud ruumilised otsused planeerimisel ja projekteerimisel.

Arhitektuurivaldkonna arendamisel järgitakse elukeskkonna kui terviku väärtustamise põhimõtteid, mille esiletõstmisele ja juurutamisele aitab kaasa valdkonna infovahetus- ja koostööplatvorm Arhitektuurikoda. 2014. aastal jätkus maakonnaplaneeringute koostamine kõigis maakondades. Lähtudes üleriigilise planeeringu „Eesti 2030+“ põhimõtetest annavad maakonnaplaneeringud tasakaalustatud aluse üldplaneeringute koostamisele ja asustuse arengule. Kvaliteetselt ehitatud keskkonna kujundamiseks vajalike asjatundlike ruumiliste otsuste toetamiseks tellis Siseministeerium Eesti Kunstiakadeemia arhitektuuri ja linnaplaneerimise osakonnalt uuringu "Asustuse arengu suunamise ülesande lahendamise võimalused maakonnaplaneeringus".

24.2 Arhitektuuripoliitika eesmärkide seadmisel ja elluviimisel suurendab riik sidusust eri poliitikate ja asjaomaste ministeeriumide vahel.

Ministeeriumidevahelise sidususe suurendamiseks arhitektuuripoliitika elluviimisel osaleb Kultuuriministeerium koos teiste ministeeriumidega elukeskkonna arendamise riiklike põhimõtete väljatöötamisel. Kooskõlas üleriigilise planeeringu „Eesti 2030+“ tegevuskava punktiga nr 2 „Ruumilise planeerimise suuniste väljatöötamine erinevate planeerimistasandite jaoks“ toimus Siseministeeriumi planeeringute osakonna koordineerimisel 2014. aastal ruumilise planeerimise suuniste väljatöötamine erinevate planeerimistasandite jaoks. Tegevus jätkub 2015. aasta lõpuni. Tegemist on avalikku huvi väljendavate, ruumi kvaliteeti parandavate, energiatõhususe ja kestliku arengu põhimõteteid silmas pidavate planeeringusuunistega, mille üheks eesmärgiks on aluste loomine kvaliteetselt ehitatud keskkonna kujundamiseks planeeringutega. Vajadusel kaalutakse 1. juulist 2015 jõustuva uue planeerimisseaduse § 3 lg 6 antud volitusnormi alusel ka osade olulisemate nõuete jõustamist ministri määrusega. Planeeringute osakond juhendas kohalikke omavalitsusi metoodiliselt üldplaneeringute ülevaatamisel 2014. aasta alguses. Selle juures oli üheks oluliseks aspektiks kvaliteetse elukeskkonna kui tasakaalustatud terviku väärtustamine üld- ja detailplaneeringutega. Nii suuniste koostamise töörühmade tegevus kui maakonnaplaneeringute koostamisel toimuv koostöö on suurendanud sidusust eri poliitikate ja asjaomaste ministeeriumide vahel.

24.3 Riik soosib projekteerimis- ja planeerimisteenuste puhul jätkusuutlike riigihangete ja ideevõistluste läbiviimist, et tagada avaliku sektori poolt rahastatavate ehitiste arhitektuurne kvaliteet ja mitmekesisus.

Kuigi kehtiva riigihangete seadusega on tagatud raamistik ideekonkursside korraldamiseks ning väärtuspõhiste riigihangete läbiviimiseks teeb Kultuuriministeerium jätkuvalt koostööd valdkonna erialaliitude – eeskätt Eesti Arhitektide Liiduga ja Riigi Kinnisvaraga AS-ga, et töötada välja parim riigihanke läbiviimise praktika, mis tagaks kvaliteetse ehitatud keskkonna arengu ja autoriõiguste kaitse selle loomisel.

24.4 Riik toetab osavõttu rahvusvahelistest arhitektuurivaldkonna suursündmustest ja osaleb aktiivselt rahvusvaheliste arhitektuuripoliitika kujundamisel.

Kultuuriministeerium toetas eesti arhitektide osavõttu XIV Veneetsia arhitektuuribiennaalist ning aitab kaasa Tallinna Arhitektuuribiennaali toimumisele käesoleva aasta septembris. Eesti on ka Euroopa Arhitektuuripoliitika Foorumi liige. 2018. aastal on kavas Euroopa Arhitektuuripoliitika Foorumi konverentsi korraldamine Tallinnas. Kultuuriministeerium toetab ka erialaliitude osalemist rahvusvaheliste erialaorganisatsioonide töös.

24.5 Arhitektuurivaldkonnas ettevõtluse arengu ja rahvusvahelistumise elavdamiseks soodustab riik muuhulgas Eesti arhitektide praktiseerimist välisbüroodes, arhitektuuriteenuste ekspordi ja kohalike arhitektide osavõttu rahvusvahelistest arhitektuurivõistlustest.

Ettevõtluse ja rahvusvahelistumise elavdamiseks, arhitektuuri- ja disainivaldkonna konkurentsivõime suurendamiseks ja nende nähtavuse tõstmiseks ühiskonnas uuritakse võimalusi ühendorganisatsiooni loomiseks, mis hõlmaks nii valdkondade mäluastutusi kui ka arenduskeskusi. Samuti toetame Eesti Arhitektuurikeskuse kui strateegilise partneri tegevusi, mis keskenduvad valdkonna ettevõtete konkurentsivõime ja ekspordivõimekuse tõstmisele.

25. Disain:

25.1 Disaini roll on aidata kaasa uuenduslike, funktsionaalsete, keskkonnasäästlike, kasutajasõbralike ja atraktiivsete toodete ja teenuste väljatöötamisele ning kaasavate ja turvaliste keskkondade kujundamisele.

Ehkki Eestil on innovatiivse maa maine ja Eesti disainerid on konkurentsivõimelised, ei ole seni läbi viidud piisavalt uuringuid, kuidas valdkonda edukalt arendada. Vastutus valdkonna arengu eest on seni jagunenud põhiliselt Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi ja Kultuuriministeeriumi vahel. Kultuuriministeerium kaardistab disainivaldkonna probleeme ja arenguvõimalusi, et valdkonna kompetentsikeskused ja spetsialistid saaksid edukamalt oma oskusi keskkonna kujundamisel rakendada. Valdkonnasisese töö paremaks koordineerimiseks kaalutakse mäluasutuse (Eesti Tarbekunsti- ja Disainimuuseum) arenduskeskuse (Eesti Disainikeskus) kompetentside liitmist arhitektuuri valdkonna vastavate institutsioonidega.

25.2 Riik soodustab disainerite ja disainibüroode tegevust, sest kvaliteetne disainiteenus aitab kaasa lisandväärtuse loomisele teistes majandusharudes ja suurendab seeläbi Eesti ettevõtete rahvusvahelist konkurentsivõimet.

Soodustamiseks kvaliteetse disainiteenuse väärtustamist, aitab Kultuuriministeerium kaasa disainipõhise lisandväärtuse loomisele erinevates majandusharudes ja suurendab seeläbi Eesti ettevõtete rahvusvahelist konkurentsivõimet. Samuti toetab riik Eesti Disainikeskuse tegevust.

25.3 Riiklikud toetusmeetmed on suunatud nõudluse suurendamisele kvaliteetse disaini ja sellel põhineva tootearenduse järele. Selleks väärtustatakse riigihangete tingimustes disaini, tõstetakse disainialast teadlikkust ja soodustatakse disainerite, ettevõtete ja teadusasutuste koostööd projektitoetuste, innovatsiooniosakute ja ettevõtluskeskuste toetamise kaudu. Oluline on tõsta avalikkuse üldist teadlikkust disaini kultuurilistest, sotsiaalsetest, majanduslikest ja keskkondlikest väärtustest ning jätkata Eesti disaini tutvustamist rahvusvahelisel areenil.

Kuigi kehtiva riigihangete seadusega on tagatud raamistik ideekonkursside korraldamiseks ning väärtuspõhiste riigihangete läbiviimiseks teeb Kultuuriministeerium koostööd valdkonna kompetentsikeskuste ja Riigi Kinnisvara AS-ga, et töötada välja parim riigihanke läbiviimise praktika, mis tagaks kvaliteetse disaini ja sellel põhineva tootearenduse lõõgilepääsu elukeskkonna arendamisel.

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi poolt on Disaini tegevuskava raames viidud ellu hulk tegevusi. Näiteks toimus ettevõtjate disainialase teadlikkuse tõstmiseks Eesti Disainikeskuse eestvedamisel koolitusprogramm Disainivedur, kus lisaks infopäevadele Tallinnas, Tartus, Pärnus ja Võrus analüüsiti koostöös disainijuhiga 11 ettevõttes disainiga seotud kasvuvõimalusi. Algas ulatuslik koolitus- ja arendusprogramm Disainibuldooser, kus pilootfaasis kaasati 10 ettevõtet ja 10 disainerit ja mille tulemusena valmib igal ettevõttel toote-, teenuse või muu arendusprojekt.

Disaini kasutamise soodustamiseks ettevõtetes laiendati EASi pakutava innovatsiooniosaku kasutusvaldkonda ka disainiteenustele. Praeguseks on innovatsiooniosakut kasutanud enam kui 1500 ettevõtet, millest disainiteenuste osakaal oli ca 15-20% kõikidest projektidest.

Kvaliteetse disaini nõudluse suurendamiseks on MKM alustanud nõudluspoole innovatsioonipoliitika väljatöötamist.

25.4 Disainihariduse kvaliteedi tõstmiseks tuleb tagada õppe rahvusvahelises, praktikavõimalused ettevõtetes ning ühisõppekavad ja -projektid disaini- ja tehnoloogiaharidust andvate ülikoolide vahel. Õppekavade väljatöötamisel tuleb tagada, et kaasatud oleksid ettevõtjate esindajad.

Kultuuriministeerium toetab Eesti Disainikeskuse kui strateegilise partneri tegevusi, mis keskenduvad valdkonna ettevõtete konkurentsivõime ja ekspordivõimekuse tõstmisele. Tehakse ministeeriumite vahelist koostööd arhitektuuri- ja disainihariduse edendamiseks.

26. Etenduskuunstid:

26.1 Eesti etenduskuunstide maastik on nii kunstiliselt kui institutsiooniliselt mitmekesine. Etendusasutuste repertuaaris on oma- ja maailmakultuur tasakaalus. Riik toetab algupärase eesti dramaturgia tellimist ja lavale toomist.

Kultuuriministeeriumilt saavad tegevustoetust nii era-õiguslikud kui kohaliku omavalitsuse etendusasutused. Samuti riigi asutatud või riigi osalusel asutatud sihtasutused. Lisaks täidab riik käesoleva põhimõtte elluviimist läbi Eesti Teatri Agentuurile antava toetuse omakeelse dramaturiga ja tõlkenäidendite ostmiseks.

26.2 Etendusasutuste riigipoolne rahastamine toimub kuni kolm aastat vältavate rahastamislepingute alusel. Püsiva repertuaariga etendusasutusi toetatakse otse riigieelarvest valdkonnaga läbi arutatud põhimõtete alusel. Projektipõhiseid etendusasutusi ja üksikprojekte toetab Eesti Kultuurikapital. Samuti toetab riik olulisemate teatri- ja tantsuagentuuride tegevust, etenduskuunstifestivalide korraldamist ja etendusasutuste rahvusvahelistumist.

Riigi poolt tegevustoetust saavate teatri hulka lisandus 2014.a 4 uut teatrit. Nendest 2 lastele ja noortele suunatud tegevusega, 1 tantsuteater ja 1 sõnalavastusi tegev teater. Parandati ja täiustati teatrite tegevustoetuse põhimõtete rakendamist, töötati välja sihtasutusena toimivate teatrite halduskulude kompenseerimise alused ja leiti vahendeid, et suurendada Eesti Teatri Agentuuri, kui riigile olulise partneri tegevustoetust. Sügisel avati Telliskivi Loomelinnakus Vaba Lava, mis loob täiesti uuesti võimalused vabatruppide arenguks Eestis. Lähiaastatel renoveeritakse Ugala teater ja Vanemuise suure maja lavatehnika. Ehitatakse Rakvere teatrile proovisaal ja ehitama hakatakse NUKU suurt saali. Projekterima hakatakse Endla teatri lavatehnika väljavahetamist.

26.3 Noorele vaatajale suunatud professionaalset etenduskuunsti tähtsustatakse nii riikliku finantseerimise kui suurema avaliku tähelepanu osutamise abil. Oluliseks peetakse ka harrastus- ja kooliteatrite tegevust. Rahvakultuuri Keskuse juures korrastati ja kaasajastati „Etenduskuunstide regionaalse kättesaadavuse“ (Teater maal) toetuste põhimõtteid ning loodi eraldi alajaotus „Teater noorele vaatajale“. Samuti toetatakse järgmine aasta 20 tantsulavastuse etendamist väljaspool Tallinna. Kokku suurenes toetusprogrammi maht 40% võrra.

26.4 Riik peab oluliseks etenduskuunstialase kõrghariduse õppekavade arendamist nii Tallinnas, Viljandis kui Tartus.

Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemias toimub 2015. aastal etenduskuunstide osakonnas vastuvõtt tantsukuunsti ja teatrikuunsti õppekavadele. 2016. ja 2018. aastal toimub vastuvõtt ka teatrikuunsti visuaaltehnoloogia erialale.

Eesti Muusika- ja Teatriakadeemias toimub 2015. aastal etenduskuunstide valdkonnas vastuvõtt lavakuunsti, muusika (BA), teatrikuunsti ja teatripedagoogika ning muusika (MA), muusika ja teatrikuunsti (PhD) erialadele.

Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia ja Tallinna Ülikooli Balti Filmi- ja Meediakooli ühisõppekavana toimuvad õpingud teatri- ja filmilavastamise erialal.

27. Filmikunst:

27.1 Riik toetab filmide tootmist mahus, mis loob eeldused professionaalse filmitootmise järjepidevuse püsimiseks Eestis ja vaatajate huvi kasvaks.

Riiklik toetus filmide tootmiseks käib läbi sihtasutuse Eesti Filmi Instituut ning on viimastel aastatel suurenenud vastavalt riigieelarve võimalustele.

27.2 Eesti Filmi Instituut on kõiki olulisimaid valdkondlikke tegevusi kattev organisatsioon, mis toetab filmide arendamist, tootmist ja turundamist. Instituut vastutab talle kuuluva pärandi restaureerimise ja digiteerimise eest, kogub valdkondlikku statistikat ning viib ellu täiendkoolituse ja filmikunstialase teadlikkuse tõstmisega seotud tegevusi. Eesti audiovisuaalne pärand digiteeritakse ja sellele tagatakse avalikkuse ligipääs.

2014. a oli SA Eesti Filmi Instituudi struktuur jagatud kolmeks valdkonnaks: tootmine, turundamine ja pärand. Filmiprojektidele eraldatud toetuste kogusumma oli 3 899 772 eurot (2013. aastal 3 091 453 eurot). Kinolevis esilinastus 39 uut eesti filmi: 6 mängufilmi, 6 lühifilmi (millest 5 ühe kassetina) ja 21 dokumentaalfilmi, millest 6 sarjas "Eesti lood". Kokku kogusid esilinastunud filmid 109 839 vaatajat. 2014. aastal oli kinokülastusi 2 600 077 ja Eesti filmide turuosa oli 4,73% külastajate üldarvust.

27.3 Riik loob koostöös kohalike omavalitsuste ja eraettevõtjatega võimalused suuremates maakonnakeskustes asuvates teatrites ja kultuurikeskustes filmide digitaalseks näitamiseks. Eesti filme levitatakse rahvusvahelistel festivalidel ja teiste riikide kino- ja televis ning nad on kättesaadavad uutel digitaalsetel platvormidel.

Ülemaailmselt on filmide analooglevi asendunud digileviga ning sellele on pidanud reageerima ka Eesti kinod. Kui suuremates linnades tegutsevad eraõiguslikud kinod said kaasaegsete digiprojektorite hankimisega hakkama iseseisvalt, siis kohalikele omavalitsustele kuuluvad kinod vajasis selleks lisatoetust nii omavalitsustelt kui ka Kultuurkapitalilt. Täna on projektorite rahastusotsuse saanud enamik maakondlikke kinosid. 2015. aastal jätkab Kultuuriministeerium tegevuste koordineerimist, et varustada digiprojektoritega ka maakondade väiksemaid kinosid. 2014 oli märkimisväärse edasiminekuga aasta ka selles osas, et tehti jõudsad sammud kogu Eesti filmipärandi digiteerimise ja kättesaadavaks tegemise nimel. Valdonna juhtinstitutsioonid koostasid üheskoos filmipärandi digiteerimiskava, eesmärgiga digiteerida peamine osa filmipärandist 2020 aastaks.

27.4 Eestis toetatakse filmikunsti rahvusvahelistumist ja kaastootmist teiste maade filmitettevõtete ja -tegijatega. Eestis on professionaalsed spetsialistid ja taristu, et rahvusvahelised ettevõtted saaksid Eestis teostada tele- ja filmiprojekte. Tegutsevad regionaalsed fondid audiovisuaalse sisu tootmisteenuks rahvusvaheliseks pakkumiseks Eestis ja Eestit võtete sihtmaana rahvusvaheliselt turundav organisatsioon.

Filmivaldkonnas on arusaam, et professionaalne tase kasvab siis, kui oma oskusi saab arendada läbi igapäevase töö ning filmitettevõtetele on kindlustatud stabiilne sissetulek. Oluliseks eesmärgiks on siin nn tootmisteenuks ekspordi kasvatamine ehk enamate välismaiste võttegruppide ahvatlemine Eestisse ja nende sinne teenindamine Eesti filmitettevõtete poolt. Selle saavutamiseks on asutatud Ida-Virumaal nn tagasimaksefond, mille sisu on üheltpoolt pakkuda välismaistele filmiprojektidele lisarahastust, kuid seda juhul, kui projekti kohapeal makstavad riigimaksud kujunevad toetusest märksa suuremaks. Peagi lisandub sarnane fond Tartus ning alanud on ka siseriiklik arutelu samalaadse üleriikliku fondi loomiseks. Sama käib Eestisse uue filmivõtete paviljoni rajamise kohta, mis tõstaks Eesti ettevõtete võimekust pakkuda efektiivsemalt nii tootmisteenuks kui toota pildiliselt rikkamaid Eesti oma filme. Filmitootmisteenuks võimalikule kiirele kasvule viitab Eesti filmitettevõtete klasteri ekspordikäibe kolmekordistumine kolme aasta jooksul.

27.5 Riik tähtsustab professionaalset filmikunsti kui meediakirjaoskuse omandamise esmast vahendit noorele vaatajale ja osasaajale ning väärtustab harrastus- ja koolifilmi edendamist Eestis.

Riik täidab edaspidi käesolevat eesmärki läbi oma üldiste hoiakute ja tegevuspõhimõtete kujundamise.

27.6 Tallinna Ülikooli Balti Filmi- ja Meediakoolist kujuneb kaasaegne rahvusvaheline filmi- ja meediaõppe kõrgkool, kus filmi ja audiovisuaalmeedia õppesuunal saab haridust omandada nii eesti kui inglise keeles. Koostöös teiste ülikoolidega arendatakse välja õppe- ja teadussuunad, mis käsitlevad info- ja kommunikatsioonitehnoloogiate rakendamist kultuuriloomes, samuti ristmeediaõpet, videomängude arendamist, kultuuripärandi digitaliseerimist ja uuskasutust, digitaalsete õpiökosüsteemide, sh hariduslike mängude loomist. Oluline on pakkuda audiovisuaalalast täiendõpet üldhariduskoolide õpetajale.

2015. aastal toimub vastuvõtt bakalaureuse tasemel ingliskeelse õppekeelega meedia (audiovisuaalne) ja ristmeedia erialadele. Magistritasemel eestikeelse õppekeelega televisiooni režii, toimetamine ja tootmine ning filmikunsti erialale. Viimati nimetatud on ülesehituselt unikaalne õppekava, kus kolm kooli on ühendanud oma jõud, et pakkuda kuuel filmikunsti erialal kõrgetasemelist õpet ning erilist rahvusvahelist õppekeskkonda.

28. Muusika:

28.1 Riik soodustab eesti muusikaelu mitmekesisust, luues võimalusi kõrgetasemelisest muusikaelust osasaamiseks üle Eesti ja viies järjepidevalt kontserdikogemuse laste ja noorteni.

Muusikaelust osasaamiseks on erinevates Eesti regioonides Sihtasutusel Eesti Kontsert olemas kontserdisaalid Pärnus, Jõhvis, Tartus ja Tallinnas. Koolidesse on võimalik tellida kontserte nii Eesti Kontserdi kui Eesti Pärimusmuusika Keskuse kaudu.

28.2 Riik tagab muusikakultuuri aluseks olevate institutsioonide ja tippkollektiivide töö- ja arengutingimused. Samuti toetatakse eraõiguslike muusikakollektiivide ja kontserdikorraldajate tegevust ning mitmekülgsete ja kõrgetasemeliste muusikafestivalide läbiviimist.

Muusikavaldkonna riiklike kontsertorganisatsioonide muutmine eraõiguslikeks sihtasutusteks viidi lõpule 2015. aasta alguseks. Kultuuriministeerium toetab eraõiguslike muusikafestivalide, kontserdikorraldajate ja kollektiivide tegevust. Esimest korda on mitmeaastaste tegevustoetuste osakaal kasvanud hinnanguliselt 35 protsendini toetuste kogumahust. Samuti on suurenenud heliloomingu tellimiseks mõeldud rahaliste vahendite maht seoses lisafinantseeringuga EV 100-lt. 2015. aastast toetatakse esimest korda helilooja resideerumist muusikaorganisatsiooni või -kollektiivi juures. Samuti toetab Kultuuriministeerium tegevustoetuse kaudu Arvo Pärdi Keskuse tegevust ja külastuskeskuse rajamist.

28.3 Rahvusoper Estonia edendab eesti rahvusliku muusikateatrit ning teeb eesti ja maailma muusika-, ooperi- ja balletikultuuri parimad teosed Eestis kättesaadavaks.

Rahvusoperi Estonia suurest panusest meie muusikaellu annab tunnistust asjaolu, et leheküljel operabase.com hiljuti avaldatud statistika järgi oli Eesti 2013/2014 hooajal ooperietenduste koguarvuga 131 etendust miljoni elaniku kohta maailma riikide seas teisel kohal Võrdleva statistika järgi oli 2013/2014 hooajal Estonia mängukavas 20 ooperilavastust ja kokku anti 108 ooperietendust ehk 64% kõigist etendustest.

28.4 Riigi ja erasektori koostöös on loodud pillifondid, mis soetavad, uuendavad, haldavad ja rendivad välja muusikainstrumente eesti muusikute rahvusvahelise konkurentsivõime tagamiseks.

Riigi ja erasektori koostöös planeeritakse luua pillifond, mis soetab, uuendab, haldab ja rendib välja instrumente eesti muusikute rahvusvahelise konkurentsivõime tagamiseks. Samuti toetatakse riiklike, avalik-õiguslikke ja riigi osalusel asutatud sihtasutustena tegutsevaid kontsertorganisatsioone põhivarasse kuuluvate instrumentide soetamisel.

28.5 Riigi eesmärk on luua paremad võimalused Eesti heliloojate ja interpretide tegevuseks ja loomingu tutvustamiseks. Riik toetab Eesti heliloojatelt uue heliloomingu tellimist ning Eesti heliloojate ja interpretide jõudmist rahvusvahelisele areenile. Riik peab oluliseks Eesti heliloojate ja interpretide väärtusliku pärandi kogumist, dokumenteerimist, kirjastamist ja tutvustamist.

Kultuuriministeerium toetab Eesti Muusika Arenduskeskuse tegevust, et ta saaks osaleda rahvusvahelistes võrgustikes, aidata kaasa kontaktürituste korraldamisel ja tegeleda muusikaettevõtluse edendamisega.

28.6 Riik toetab terviklikku muusikahariduse süsteemi, mis valmistab ette konkurentsivõimelisi professionaale kõikide muusikakultuuri valdkondade jaoks. Muusikaline haridus kõikides haridusastmetes (sh alus-, põhi-, kesk- ja kõrghariduse tasemel) on professionaalse muusikaelu jätkusuutlikkuse vältimatuks eelduseks. Samuti toetab riik muusikakonkursside korraldamist ja rahvusvahelistest konkurssidest osavõttu, mis toetavad interpretatsiooni ja heliloomingu arengut ning tõstavad muusikute erialast taset.

Seoses Kultuuriministeeriumi taotlusvoorude ümberstruktureerimisega toetatakse senisest suuremas mahus riiklike ja rahvusvaheliste suurte muusikakonkursside korraldamist, igal aastal antakse välja 40 000-eurone toetus ühe suurema konkursi korraldamiseks. 2015. aastal on tulemas riiklik keelpillimängijate konkurss.

28.7 Riik soodustab muusikavaldkonna ettevõtluse ja professionaalsete tugistruktuuride (sh mänedžerid, agentuurid) arengut ja toetab muusikaekspordi kogu toimeahelas, sh täiendkoolitusi ja praktiseerimisvõimalusi välismaal, esitlusfestivalide ja -kontsertide läbiviimist Eestis ja sihtturgudel ning muusikakollektiivide osavõttu rahvusvahelistest festivalidest. Eesti muusika täidab tähtsat rolli riigi rahvusvahelises mainekujunduses ja kultuuriturismi arengus.

Oluline samm muusikavaldkonna arengus oli muusikaettevõtjaid ühendava arenduskeskuse MTÜ Music Estonia loomine, mille eesmärgiks on soodustada muusikavaldkonna ettevõtluse ja professionaalsete tugistruktuuride (sealhulgas mänedžerid, agentuurid) arengut ja toetada muusikaekspordi kogu toimeahelas.

29. Kirjandus ja kirjastamine:

29.1 Kirjandus on riigi poolt väärtustatud kui omakeelse kultuuriruumi üks alustalasid, mis loob eeldused ka teiste valdkondade kestmiseks ja arenguks. Selle eelduse püsimiseks loob ja rakendab riik toetusmehhanisme, mis toetavad uute teoste loomist, kirjastamistegevust ning kirjanduse kättesaadavust. Samuti pöörab riik tähelepanu loovkirjutamise õpetamisele kõikidel haridustasanditel ning kirjanduse õpetamisele ja uurimisele.

Uute teoste loomisele aitavad kaasa Kultuurkapitali loomingulised stipendiumid kirjanikele, mis võimaldavad pühenduda loometööle. 2014 aastal andis Kultuurkapitali kirjanduse sihtkapital välja 47 üheaastast stipendiumi. Kultuurkapitali kirjanduse sihtkapitali ja Kultuuriministeeriumi taotlusvooru kaudu toetab riik Eesti kirjanduse väljaandmist ja seeläbi ka kättesaadavamaks tegemist lugejale.

Algust on tehtud loovkirjutamise õpetamisega, loovkirjutamise õpitubasid on organiseeritud kirjandusfestivalidel, näiteks HeadRead festivalil ja Tallinna Raamatumessil. 2015 aastast alustab loovkirjutamise õppega ka Eesti Lastekirjanduse Keskus.

29.2 Lugesiharjumuse laiendamine on oluline kõikides vanuserühmades, ennekõike aga laste ja noorte hulgas. Riik loob võimalused kirjanduse populariseerimist ning lugemist ja kirjandust väärtustavaid ettevõtmisi, sh kirjanike avalikke esinemisi raamatukogudes, koolides ja mujal.

Armastus raamatute vastu ja kindlasti ka lugemisharjumus saab alguse kodust. 2014 aastal algatas Eesti Lastekirjanduse Keskus kampaania „Loe lapsele. Laps loeb“. Lastekirjanduse Keskus korraldab õppepäevi nii uuemast lastekirjandusest kui ka lastevanematele, õpetajatele ning raamatukoguhoidjatele laste lugema innustamisest. Igal aastal teevad kirjanikud ringsõite koolides, kus koos emakeeleõpetajatega püütakse muuta kirjandustunnid koos kirjanikega elavamaks ja huvitavamaks. Kirjanikud käivad sügiseti oma traditsioonilisel raamatukogude ringreisil, et kohtuda lugejatega ja rääkida kirjandusest.

29.3 Riik soodustab laste lugemust ja lastekirjandust nii vastavate tugistruktuuride finantseerimise kui lastekirjanduse edendamiseks mõeldud kirjanduskonkursside kaudu. Toetatakse illustreeritud lasteraamatute kirjastamist, mis võimaldab kirjastajal kõrge trükikuluga kaasnevat riski maandada.

Riik toetab mitmeid algatusi ja organisatsioone, kelle eesmärk on laste lugemisharjumuse kujundamine, lastekirjanduse arendamine ja populariseerimine, näiteks Eesti Lastekirjanduse Keskus. Riik on algatanud ja toetanud mitmeid laste- ja noortekirjanduse konkursse – Põlvepikuraamat, Minu esimene raamat, jt. Koostöös „Aitan lapsi“ fondiga korraldas Lastekirjanduse Keskus kõigisse soovi avaldanud Eesti haiglate laste osakondadesse raamatukarusellid.

29.4 Riik loob eeldused e-raamatute arvu kasvule ja suuremale levile, toetades Eesti väärtkirjanduse ja eelistatult koolides loetava soovitusliku kirjanduse väljaandmist e-raamatutena. Kui riik omandab autorilt litsentsi tema teose väljaandmiseks e-raamatuna, peab see olema kõigile tasuta ja piiranguteta kättesaadav.

Eesti Rahvusraamatukogu, Eesti Kirjandusmuuseumi ja Digira OÜ koostöös on valminud ja lugejale tasuta kättesaadavad üle kahesaja eesti kirjandusteose, nende arv kasvab kogu aeg.

29.5 Eesti kirjanduse rahvusvahelise tuntuse seisukohalt on tähtis tõlkimise ja tõlkijate koolitamise riiklik toetamine, sh eesti keelest võõrkeeltesse tõlkimiseks. Olulisemad eesti ilukirjandustekstid tõlgitakse täiemahuliselt inglise keelde, sest see on eelduseks eesti kirjandusteoste autoriõiguste müümisel väliskirjastustele. Eesti ja eesti kultuuri tutvustamisel maailmale kirjanduse kaudu on vajalik osaleda rahvusvahelistel kirjandusfestivalidel ja raamatumessidel. Kirjanduse rahvusvahelistumisel teostatakse järelvalvet autoriõiguste üle üldises korras vastavalt seadustele ja rahvusvahelistele kokkulepetele.

Eesti kirjandus on rahvusvaheliselt nähtav ja tunnustatud. Riik toetab Eesti Kirjanduse Teabekeskuse ja Eesti Lastekirjanduse Keskuse kaudu Eesti kirjanduse tutvustamist välismaal. Eesti on rahvusstendiga esindatud maailma tähtsamatel raamatumessidel Bolognas, Londonis ja Frankfurdis. Eesti raamatute väljapanekut rahvusvahelistel messidel korraldab Eesti Kirjastuste Liit.

2014 aastal tõlgiti 65 eesti kirjandusteost 19 keelde ning 2014 aasta kevadel kirjutasid Eesti, Läti ja Leedu kultuuriministrid alla koostöömemorandumile, et valmistada ette riikide osalemist peakülalisena Londoni raamatumessil 2018. Eesti Kirjanduse Teabekeskus on korraldanud seminare eesti kirjanduse tõlkijatele keskuse loomisest alates 2001. 2014 aastal korraldas keskus koos Tallinna Ülikooliga eesti kirjanduse tõlkijate meistrikursused, spetsialiseerudes inglise keelde tõlkijatele. 2015. aastal tegevused jätkuvad.

30. Kujutav kunst:

30.1 Riik peab oluliseks Eesti kunstielu rahvusvahelistumist, et siinsed kunstnikud, kuraatorid ja kriitikud osaleksid aktiivselt maailma kunstielus ning Eestis korraldataks rahvusvahelisi näitusi ja kunstiprojekte. Eesti osaleb rahvuspaviljoniga Veneetsia kunstibiennaalil, pöörates senisest suuremat tähelepanu koostööprojektidele teiste riikidega.

2015. aastal osaleb Eesti taas rahvuspaviljoniga 56. Veneetsia kunstibiennaalil, seekord kunstnik Jaanus Samma projektiga „NSFW. Esimehe lugu“. Eesti kunstiprofessionaalide rahvusvahelised koostöösidemed on üsna tihedad, näitusi toimub maailma eri paigus. Kultuuriministeerium toetab kunsti rahvusvahelistumist nii Kaasaegse Kunsti Eesti Keskuse tegevustoetuse kaudu kui taotlusvoorst „Eesti kultuur maailmas“.

30.2 Riik soodustab kunstiala professionaalide mobiilsust ja osalemist rahvusvahelistes residentuuriprogrammides. Eestis tegutsevad kunstnike residentuurid on olulised siinse kunstielu mitmekesistamisel ja kontaktide loomisel.

2015. aastal on kunstivaldkonnas teostumas projekt, mis tooks Narva läbi residentuuri ja stuudiote rajamise rahvusvahelist kunstisuhtlust. Narvas on (avastamata) võimalusi ja mis väga oluline, soov teha koostööd kohapealse kultuurielu elavdamiseks. Kultuuriministeerium panustab organisatoorsete tegevuste käivitamisse 25 000 euroga.

30.3 Riik toetab näituseasutuste tegevust, et luua üle Eesti võimalused osa saada kujutavast kunstist ja pakkuda kunstnikele võimalusi oma tööde tutvustamiseks laiemale avalikkusele. Näitusemajade tehniline varustus on kaasaegne ja tegevus professionaalne. Lisaks loovisikutele ja vahendajatele on kõrgelt hinnatud ka kunstiproduktiooni ja näitusekorralduse tehnilised eksperdid, kelle erialast väljaõpet ja täiendkoolitust toetatakse riiklikult.

Aasta-aastalt suureneb riigieelarveline toetus kunstigaleriidele, kahe aastaga on taotlusvooru maht kasvanud 90 000-lt 150 000 euroni. Sellega toetatakse eesti kunsti järjepidevust ja arengut, parandatakse võimalusi saada osa professionaalsest kunstielust Eestis. Kunstigaleriide riiklik toetus aitab hoida Eesti kunstielu regionaalselt tasakaalus, samuti rahvusvaheliselt nähtavana.

30.4 Riiklike kunstimuuseumide roll on koguda ja säilitada eelkõige Eestiga seotud kunstiteoseid, uurida, vahendada, tutvustada, populariseerida ja eksponeerida Eesti ja maailma kunsti nii Eesti elanikele kui külalistele.

Riik täidab käesolevat eesmärki läbi oma üldiste hoiakute ja tegevuspõhimõtete kujundamise.

30.5 Eesti kunstiturg on professionaalne, tegutsevad rahvusvaheliselt võrgustunud galeriid, toimib galeriide ühisturundus ja riik loob võimalused Eesti kunstnike pürgimiseks välisriikidele.

Kunstituru arendamisel on jõudsa panuse andnud loomemajanduse meetmest toetatud Eesti Kaasaegse Kunsti Arenduskeskus, kelle projekte on toetatud ka Kultuuriministeeriumi taotlusvoorst. Rahvusvahelises plaanis on niiõelda jalg ukse vahel: kunstnikud ja galeriid osalevad maailma kunstimesseidel, esmane huvi meie kunsti vastu on äratatud, ka kodune kunstiturg on elavnemas.

30.6 Riik soodustab Kunstiteoste tellimise seaduse rakendamisega avaliku ruumi rikastamist kunstiteostega, kaasates teoste tellimise protsessi erialaeksperte. Mainitud seadusesse viiakse sisse muudatused, et täpsustada, milliseid kunstiteoseid saab seaduse alusel tellida ja kuidas tagada tellimustööde kunstiliselt kõrge tase.

2014. aasta peateema on olnud kunstiteoste tellimise seaduse uuendamine, et kunsti tellimine avalikku ruumi oleks senisest hõlpsam. Riigikogu võttis 2014. aasta lõpus muudatused ühehäälselt vastu ning need jõustusid 1. veebruarist. Läbi tehtud muudatuste on nii tellija kui konkursil osaleja jaoks seaduse täitmine korralduslikult lihtsam, täpsustatud on konkursi läbiviimise korda, žürii vastutust ja kunstiteose järel-eluga seonduvat.

31. Kultuuriajakirjandus ja meedia:

31.1 Kultuuri arengu tarvilik tingimus on kommunikatsioon ja enesepeegeldus, kultuurinähtuste vahendamine, tõlgendamine ja hindamine. Kultuuriajakirjandus tutvustab nii Eesti kui maailma kultuurisaavutusi laiemale publikule ja toimib mõttevahetuse avaliku foorumina.

Riik toetab otse Eesti Rahvusringhäälingu ja SA Kultuurilehe tegevust. Samuti on riigi eestvõttel käimas uuring kultuuri kajastamisest Eesti ajakirjanduses.

31.2 Kultuuriajakirjandus moodustab võrgustiku, mille osadeks on Eesti Rahvusringhääling, riigi toetatud väljaanded, erameedia ja omaalgatuslik meedia. Riik tähtsustab omaalgatusliku meedia rolli uute arengute teadvustaja ja vahendajana ning kultuurikriitika kasvulavana.

Omaalgatuslik meedia saab toetust läbi Kultuurikapitali, Hasartmängumaksu Nõukogu ja Kultuuriministeeriumi taotlusvoorude. Toetatud on näiteks Müürilehe väljaandmist ja omaalgatuslike meediate võrgustiku käivitamist.

31.3 Riik tagab Sihtasutusele Kultuurileht võimalused rakendada paindlikult uuenevaid tehnoloogilisi võimalusi, et digiteerida ja teha avalikkusele kättesaadavaks kultuuriloolise väärtusega aastakäike ning jõuda internetilahenduste abil uute lugejateni.

2014 aasta lõpuks on kõik SA Kultuurileht väljaannete varasemad aastakäigud digitud ja tasuta kättesaadavad Rahvusraamatukogu digiarhiivist Digar.

31.4 Avalik-õiguslik Eesti Rahvusringhääling on sõltumatu ja usaldusväärne meediaorganisatsioon, mis annab korrapäraselt oma tegevusest aru avalikkusele ja Riigikogu kultuurikomisjonile, kes hindab rahvusringhäälingu tegevuse vastavust seadusele, arengukavale ja avalikele huvidele. Rahvusringhääling soodustab oma tegevusega eesti keele ja kultuuri arengut, kultuurilise mitmekesisuse säilimist ning aitab kaasa Eesti ajaloo ja kultuuri jäädvustamisele ja hoidmisele.

ERRi usaldusväärsus meediaorganisatsioonina on jätkuvalt kõrge – 2014. aasta lõpul usaldas ERR-i 84% elanikkonnast. Kui ERRi töö läbi erinevatele sihtgruppidele suunatud tele-, raadio- ja internetikanalite on ka seni olnud Eesti kultuuri sisemist mitmekesisust avardav, siis eelmisel aastal loodi mitmekesisuse kasvuks veelgi eeldusi. Rahvusringhäälingu nõukogu otsus luua uus venekeelne telekanal, mida täiendavate vahendite eraldamisega riigieelarvest toetasid ka Vabariigi Valitsus ja Riigikogu, loob uusi võimalusi eesti- ja venekeelse meediaruumi omavaheliseks kombineerimiseks ja seeläbi venekeelsete kaaskodanike paremaks lõimimiseks Eesti ühiskonda. Tuleb rõhutada, et ERR ei ava vaid uut telekanalit, vaid sai lisavahendeid ka Raadio 4, venekeelsete teleuudiste ning internetiportaali arendamiseks. Venekeelsete väljundkanalite kompleksne ristmeedialine arendamine on tänava ERRi peamiseks väljakutseks. Lõppenud on ERRi raadiotoimetuste tagasikolimine renoveeritud “Uude Raadiomaja”, käimas on “Uudistemaja” ehituse ettevalmistamine, mis valmides peab võimaldama erinevate meediumite tarvis töötavate uudistoimetuste kokkukolimise ja seeläbi ka parema koostöö. Ennekõike peaks see kaasa tooma tõhusama uudistepakkumise võrguplatvormidel. Seda ennetavalt on ERRi 2015. aasta tähelepanu just veebi- ja mobiilirakenduste ning nende toimetusmeeskondade arendamisel.

31.5 Riik peab oluliseks rahvusringhäälingu aktiivset osalemist kultuuriloomes, mille väljunditeks on muuhulgas Eesti autorite loomingul põhinevate ajaloolist väärtust omavate telefilmide ja -seriaalide tootmine, kuuldemängude salvestamine raadioteatris ning osalemine kinofilmide kaastootmises.

Rahvusringhääling täidab võimalusi mööda ka oma rolli kultuuriloomes, mille väljunditeks on Eesti autorite loomingul põhinevate filmide, seriaalide ning kuuldemängude tootmine. Jätkub koostöös Eesti Filmi Instituudiga toodetak “Eesti lugude” dokumentaalfilmide sari, välja on kuulutatud nn “madalaeervaliste filmide” programm, mille kaasfinantseerimises samuti ERR osaleb. Lisaks on ERR tootmas oma mõlema telekanali tarvis pidevalt uusi lavastuslikke telesarju. Et kõik need telesarjad on lõigatud ka kinodes linastunud intensiivsemateks kinofilmideks, viitab uuele ajastule omastele viisidele, kuidas avalik-õiguslikud ringhäälingud oma tellimispoliitikaga laiemat audiovisuaalkultuuri toetada saavad.

31.6 Rahvusringhäälingul on oluline roll Eesti ajaloo ja kultuuri jäädvustamisel helis ja pildis ning aastakümnete jooksul salvestatud materjali säilitamisel, restaureerimisel ja digiteerimisel. Riik toetab rahvusringhäälingu püüdlusi teha avalikkusele kättesaadavaks nii rahvusringhäälingu kui ka teiste mäluasutuste arhiivides leiduvad heli- ja pildimaterjalid. Riik peab oluliseks nii kodu- kui välismaal elavate eesti elust huvitatud inimeste juurdepääsu rahvusringhäälingu loodud infovoole. Riik toetab rahvusringhäälingu arengut kaasaegsel tasemel ja elektroonilise meedia platvormidel.

Rahvusringhääling on juba aastaid iseseisvalt digiteerinud oma audioarhiive ning audiovisuaalarhiive. Kõik digiteeritu on vabalt kättesaadav ERRi veebiportaalis. Lisaks on ERR osalenud Eesti Telefilmi pärandi omanikuna Eesti filmipärandi digiteerimise rakenduskava koostamises. Kui antud kava rakendamine läheb plaanipäraselt, siis on aastaks 2020 digiteeritud ja avalikkusele vabalt kättesaadav ka see pool Eesti filmipärandist, mille moodustab omaaegne Eesti Telefilmi toodang.

32. Kultuuriline mitmekesisus:

32.1 Riikliku kultuuripoliitika eesmärk on Eestis elavate rahvusvähemuste Eesti ühiskonda ja kultuuriruumi lõimumise toetamine, soodustades samal ajal igakülgset rahvusvähemuste kultuurilise identiteedi teadvustamist ja edendamist. Selleks toetab riik rahvusvähemuste kultuuride säilitamist, tutvustamist ja edendamist, võttes arvesse regionaalseid eripärasid ja vajadusi.

2014. aasta detsembrikuus kinnitas Vabariigi Valitsus valdkondliku arengukava Lõimuv Eesti 2020. Arengukava üldeesmärk on sotsiaalselt sidus Eesti ühiskond, kus erineva keele- ja kultuuritaustaga inimesed osalevad aktiivselt ühiskonnaelus ja jagavad demokraatlikke väärtusi. Arengukava tegevuste elluviimiseks on seitsmeks aastaks plaanitud ühtekokku 42,47 miljonit eurot, millest 10 miljonit rahastatakse Euroopa Sotsiaalfondi lõimumismeetmest.

Arengukava „Lõimuv Eesti 2020“ uue tegevusena on plaanis toetada kultuuriasutusi – muuseume, teatreid ja kontsertasutusi, et nad saaksid oma programmi pakkuda lisaks eesti keelele ka teistes keeltes. Taolise kultuurikümbeluse abil saab kultuuri kõigile siin elavatele inimestele, sh eesti keelt emakeelena mitte rääkivatele inimestele, lähemale tuua, pakkuda täiendavaid koostööprojektide elluviimise võimalusi, ühiste väärtushoiakute, samuti isiklike kontaktide tekkeks eri rahvustest inimeste vahel..

32.2 Riik toetab kultuuridevahelise dialoogi edendamist kultuurilise mitmekesisuse väärtustamiseks ja ühise kultuuriruumi laiendamiseks. Sellel eesmärgil soodustab riik koostööd rahvusvähemuste ja eesti kodanikeühenduste vahel eesmärgiga tihendada kogukondadevahelisi kontakte.

Rahvusvähemusseltside kultuuriorganisatsioonide tegevustoetusprogramm, mida viib ellu Integratsiooni- ja Migratsiooni SA, rahastas 2014.aastal 19 katusorganisatsiooni (sh 231 allseltsi) tegevust. Kultuuriministeeriumi „Rahvusvähemuste kultuuriühingute toetusprogrammist“ eraldati täiendavalt toetust 55 projektile. Nende programmide raames arendati Eestis elavate rahvusvähemuste, sh hõimurahvaste kultuuriseltside ja kunstikollektiivide kultuuri- ja haridusalast täienduskoolitust, aidati kaasa etniliste vähemuste keele ja kultuuri säilimisele ja tutvustamisele Eestis, toetati rahvusvähemuste kultuuriühingute ürituste korraldamist, traditsiooniliste festivalide järjepidevuse tagamist. 24.septembril 2014 toimus noortekonverents „Eestimaa rahvad – teel tulevikku“, mis käsitles Eesti kultuuriruumi kujunemise lugu, üleilmastumise ja tänapäeva ühiskonna arengu mõju eri rahvustest inimese kultuuritajule ja riigiidentiteedile.

32.3 Riik korrastab rahvusvähemuste kultuuriseltsidele suunatud rahastamise põhimõtted, et muuta finantseerimine avatumaks ja eesmärgipärasemaks.

Riik täidab edaspidi käesolevat eesmärki läbi oma üldiste hoiakute ja tegevuspõhimõtete kujundamise.

32.4 Riik kaasajastab rahvusvähemusi puudutavat seadusandlust eesmärgiga parandada õigusruumi mõistetavust ja ligipääsetavust, et tagada kooskõla erinevate poliitikate vahel.

Riik täidab edaspidi käesolevat eesmärki läbi oma üldiste hoiakute ja tegevuspõhimõtete kujundamise.

32.5 Riik toetab rahvusvähemuste katusorganisatsioonide ja kultuuriseltside võimekuse tõstmist, toetades koolitus- ja nõustamistegevusi, tööd noortega ning infovahetust.

2014.aastal uuendati rahvusvähemuste kultuuriseltside baasfinantseerimise kriteeriumeid konsulteerides katusorganisatsioonide juhtidega, kellele pakuti lisaks mitmeid arendustegevusi ja koolitusi.

33. Muinsuskaitse:

33.1 Riiklik prioriteet on kultuuripärandi väärtustamine terviklikult – vaimne ja aineiline pärand ei ole lahutatud ning kultuurimälestiste objektipõhine kaitse on laienenud keskkonna ja konteksti väärtustamisele. Muinsuskaitse valdkonda mõistetakse lisaks kultuuri järjepidevuse hoidmisele ka säästva arengu osana ja majandusliku eelisena, sh kultuuriturismi olulise osana.

Kaitseministeerium on läbi aastate toetanud kohalikke omavalitsusi ja mittetulundusühinguid sõjaajaloolise pärandi säilitamisel. 2014. aastal eraldas ministeerium toetusi näiteks Vastseliina kalmistu metsavendade matmispaiga taastamiseks, Pauluse kalmistu Vabadussõja langenute matmisplatsi taastamiseks, Tallinna Kaitseväe kalmistu endise peavärava ja 4 värava konserveerimiseks ja renoveerimiseks jne. Põllumajandusministeerium peab oluliseks, et Eestis aretatud sordid ja tõud on ka üks osa kultuuripärandist. Taimesordid, aretusmaterjal ja rahvaaretised on loodud pikaajalise töö tulemusena ning neid tuleb säilitada mitte ainult kui bioloogilist mitmekesisust, vaid ka kui inimkonna kultuuriväärtust.

33.2 Olulisel kohal on kultuuripärandi kaitse strateegia ja kaitsemeetmete täpsustamine (mida, milleks ja kuidas kaitstakse), mälestiste nimekirjade inventuur, analüüs ning vastavalt analüüsi tulemustele nimekirjade ja seadusandluse ajakohastamine. Mälestiseks tunnistamise protsessi oluliseks osaks peab olema eri osapoolte huvide õigustatuse hindamine, avaliku huvi selge määramine, avaliku ja erahuvi kaalumine ning kaitsemeetmete proportsionaalsus, võttes seejuures arvesse rahvusvahelisi kokkuleppeid.

Muinsuskaitse valdkonnas on viimase aastaga oluliselt muutunud mälestiseks tunnistamise protsess. Senisest palju enam kaasatakse eri osapooli, kelle huvide õigustatust hinnatakse, kaalutakse avaliku ja erahuvi vahekorda ning kaitsemeetmete proportsionaalsust. 2011–2013 ei tunnistatud Eestis mälestiseks ühtki kultuuriväärtusega asja. Uuenenud protsess läks käima 2014, mil mälestiseks tunnistati 28 objekti (17 hoonet ja 11 laevavrakki).

Samal ajal valmistati Kultuuriministeeriumis ette uue muinsuskaitseaduse eelnõud, millega on kavas suurendada riigi panust mälestise omaniku abistamisel mälestise säilimisel, võttes sel eesmärgil teatud kohustused riigi kanda. Samuti kujundada Muinsuskaitseametist materiaalse kultuuripärandi kompetentsikeskus. Luuakse ühendatud mäluasutuste struktuur, mis tagab kultuuriväärtuste valdkonna strateegilisema juhtimise riigi tasandil ning muuseumide ja muinsuskaitse koostoime ja sidususe kultuuriväärtustega tegelemisel, sealhulgas ühiste ressursside paindlikuma ning efektiivsema kasutamise

33.3 Riik toetab mälestiste omanikke, et tagada oluliste objektide säilimine. Riik finantseerib muinsuskaitsealaste väärtuste väljaselgitamiseks ja säilitamiseks vajalike otsuste tegemise alusmaterjalide (sh uuringud, eritingimused) koostamist.

Mälestiste omanike toetuseks on kaks võimalust – suurendada otsetoetusi või vähendada piiranguid. Kõige otstarbekam on nende kahe kombinatsioon. Kultuuriministeerium on edukalt taotlenud mälestiste omanikele mõeldud restuureerimistoetuste järk-järgulist suurenemist nii 2014. kui 2015. aastal.

33.4 Riik loob võimalused kultuurimälestiste tutvustamiseks, mille tulemusena paraneb muinsuskaitsealane teadlikkus ühiskonnas. Olulisel kohal on avalikkusele suunatud koolitus- ja teavitusprogrammid, mälestistega seotud viidad ja tähistamine ning kasutajasõbralikud pärandiga tutvumist võimaldavad e-lahendused.

Riik täidab käesolevat eesmärki läbi Muinsuskaitseameti, kelle missiooniks on kultuuripärandi, sealhulgas kultuuriväärtusliku keskkonna, väärtustamine ja säilimise tagamine järeltulevatele põlvetele.

33.5 Riik tunnustab vabaühenduste osa muinsuskaitstes ning soodustab koostööd kolmanda sektori organisatsioonide ja erasektoriga kultuuripärandi säilitamisel, hooldamisel ja tutvustamisel.

Kolmanda sektori organisatsioonidest toetab Kultuuriministeerium Eesti Muinsuskaitse Seltsi tegevust ning tihedam suhtlus erasektori organisatsioonidega on Muinsuskaitseametil.

33.6 Muinsuskaitse eesmärkide seadmisel ja elluviimisel on vajalik suurendada sidusust erinevate valdkondade (sh muuseumid, keskkonnakaitse, ruumiline planeerimine) ja asjaomaste ministeeriumide ning asutuste vahel. Samuti on ametkondade tegevuse kavandamisel vajalik tõsta valdkonna uurimis- ja nõustamisvõimekust. See võimaldab edendada teaduspõhist muinsuskaitset ning muuta avalikud teenused valdkonnas professionaalsemaks ja kasutajasõbralikumaks.

Rahvusvahelise koostöö vallas valmistab Kultuuriministeerium ette UNESCO veealuse kultuuripärandi kaitse konventsiooniga liitumist, mille eelnõu on plaanis valitsusele esitada novembris 2015. Võimalusel esitatakse Eesti kandidatuur ka UNESCO 1954. a Haagi konventsiooni teise protokollu komiteesse (täisnimega „kultuuriväärtuste kaitse relvakonflikti korral Haagi konventsioon“).

34. Muuseumid:

34.1 Muuseumide eesmärk on kujuneda kaasaja ootustele ja vajadustele vastavateks mäluasutusteks, mis siinse kultuuripärandi kogumise, hoidmise ja uurimise kõrval panustavad haridustegevusse ning on samas elamuste pakkujateks nii kodu- kui ka välismaistele külastajatele, kasvatades seeläbi Eesti kui kultuuriturismi sihtpunkti populaarsust. Lisaks ajaloopärandile peab riik oluliseks looduspärandi uurimist ja avalikkusele tutvustamist, väärtustades loodusmuuseumide, botaanikaaedade ja loomaaedade tegevust.

Eestis käiakse muuseumis aasta-aastalt üha rohkem. Kultuuriministeeriumi haldusala 16st riigimuuseumist on populaarseimad Eesti Meremuuseum ja Eesti Kunstimuuseum, riigi sihtastutustest SA Virumaa Muuseumid ja SA Eesti Vabaõhumuuseum. Ülipopulaarseks on osutunud Keskkonnaministeeriumi valitsemisalasse kuuluv Loodusmuuseum koos seal lastele huviharidust pakkuva Väikeste Teadlaste Klubi ning Öökulli akadeemia näol. 2014–2015. aastal digitaliseeritakse suurem osa Loodusmuuseumi kogudest, mis saavad huvilistele veebis kättesaadavaks. Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium on toetanud Majandusajaloo muuseumi ning Maanteeamet rahastanud Maanteemuuseumi. Kaitseministeeriumi haldusalas on Eesti Sõjamuuseum, Siseministeeriumi haldusalas Eesti Tuletõrjemuuseum ning Põllumajandusministeeriumi haldusalas kolm maa-elu temaatikaga tegelevat muuseumi.

34.2 Riik soodustab kultuuripärandi terviklikkuse põhimõttest lähtuvalt tihedat koostööd ja koordineeritud tegevust muuseumide, muinsuskaitse ja teadusasutuste vahel.

Endistest maakonnamuuseumidest sihtasutusteks ümberkujundatavate muuseumide puhul on lisatud nende põhikirja muinsuskaitse tegevusi võimaldavaid sätteid. See tähendab, et muuseumidel on võimalik vastavate spetsialistide palkamisel koostada muinsuskaitse eritingimusi, konserveerida ja restaureerida, teostada muinsuskaitse järelevalvet ning muid muinsuskaitseadusega reguleeritud tegevusi.

34.3 Riik toetab muuseumidesse kogutud teadmiste lahtimõtestamist ning avalikku kasutusse toomist, muuhulgas läbi kaasaegsete e-lahenduste ja kogude digiteerimise. Toimub muuseumikogude analüüs eesmärgiga, et eri muuseumide kogud moodustaksid üksteist täiendava kultuuriväärtusliku kogumi. Kogumistegevus on mõtestatud ja järjepidev. Museaale hoitakse nende pikaajalist säilimist tagavates tingimustes

Jätkatakse koostööprojektide toetamist kaasaegsete kultuuriprotsesside dokumenteerimiseks ja rohkem kui ühe muuseumi muuseumikogu hõlmavaid kaardistusi ja eksperdiuringuid. Samuti toetatakse museaalide säilitustingimuste halvenemise ennetamist ja takistamist. Koostatud on juhendid, mis võimaldavad muuseumidel mõtestatumalt kogumistööd teha ning Muuseuminõukogu on kinnitanud kogumispõhimõtete koostamise ja läbivaatamise ajakava kõigile Muuseumite Infosüsteemiga liitunud muuseumidele. Justiitsministeerium tegeleb Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi ülevõtmisega Eesti õigusesse, millega muudetakse avaliku sektori valduses oleva teabe taakasutamise reegleid. Direktiivi reguleerimisalast jäävad välja kõik dokumendid, mille suhtes on kolmandatel isikutel intellektuaalse omandi õigused, küll aga kohaldatakse direktiivi näiteks erinevate mäluasutuste töötajate poolt loodud autoriõigusega või autoriõigusega kaasnevate õiguste objektidele, samuti sellistele õiguste objektidele, mille osas intellektuaalse omandi õigused tehingust tulenevalt mäluasutusele kuuluvad ning ka teostele või autoriõigusega kaasnevate õiguste objektidele, mille kaitse tähtaeg on lõppenud.

34.4 Muuseumide haridusprogrammid seostuvad riiklike õppekavadega ning aitavad kaasa õpitulemuste saavutamisele. Eraldi tähelepanu pööratakse muuseumides leiduva pärandi kasutamisele e-õppe lahendustes. Kõigile kooliõpilastele on tagatud võimalused Eesti muuseumide külastamiseks. Igas kooliaastas on vähemalt üks muuseumide külastamise päev. Muuseumipedagoogide ja teiste muuseumispetsialistide erialase pädevuse arendamiseks toimib riigi ja valdkonna koostöös koordineeritud täiendõppesüsteem.

Kultuuriministeeriumi kaasrahastusel toimub koostöös Tartu Ülikooliga 2013-2015 muuseumitöötajate koolitusprogramm "XXI sajandi muuseum". Plaan on, et sama programm jätkub regulaarselt ka edaspidi.

34.5 Riik lähtub muuseumivõrgu kujundamisel asutuste tegevuse jätkusuutlikkuse ja muuseumide mitmekesisuse tagamisest. Seejuures kaasatakse tegevuste elluviimiseks ja elanikkonna ligipääsu suurendamiseks partnereid nii kohaliku omavalitsuse tasemel kui ka erasektorist. Muuseumikogu omanik tagab muuseumi põhiülesannete täitmiseks vajaliku baasfinantseerimise.

2014. aasta lõpus alustas tegevust SA Hiiumaa Muuseumid, mille juhtimises ja tegevuse suunamises lööb kaasa neli kohalikku omavalitsust. Alustatud on kõnelusi Viljandi, Saaremaa, Harjumaa ja Pärnu Muuseumi, Tartu Kunstimuuseumi, Eesti Arhitektuurimuuseumi ja Eesti Tarbekunsti- ja Disainimuuseumi tegutsemisvormi muutmiseks.

35. Raamatukogud:

35.1 Eestis toimib kõikide kasutajate huvidest ja vajadustest lähtuv raamatukoguvõrk, mille moodustavad rahva-, kooli-, teadus- ja erialaraamatukogud ning Eesti Rahvusraamatukogu. Avalik raamatukoguteenus tagab vaba juurdepääsu informatsioonile ja on kõikidele kasutajatele võrdselt tasuta kättesaadav. Lairiba interneti ühendus on jõudnud kõikidesse rahvaraamatukogudesse üle Eesti.

2014. aastal kaardistati rahvaraamatukogu seaduse probleemkohad, millest lähtuvalt uuendati rahvaraamatukogude riigieelarvest finantseeritavate kulude jaotamise korda. Uues määruses võetakse senisest enam arvesse konkreetsete maakonna eripära, et tagada kõikidele kasutajatele võrdselt avalikku raamatukoguteenust kasutades vaba juurdepääs informatsioonile. Määruse rakendumisel suurenes toetus rahvaraamatukogudele teavikute soetamiseks eesti keele ja kultuuri seisukohalt olulise väärtkirjanduse ning kultuuriajakirjanduse osas. Raamatukogusüsteemi URRAM arendustööd jätkuvad ka järgnevatel aastatel. Plaanis on ettevalmistada raamatukogusüsteemi haldamise ja arendamise üleandmine uuele süsteemi haldajale, milleks võiks olla Eesti Rahvusraamatukogu, kellel on vajalik kompetents toimida raamatukogunduse arenduskeskusena.

35.2 Rahvaraamatukogudel on oluline roll kõigile Eesti elanikele võrdsete võimaluste tagamisel enda harimiseks ja kultuurist osasaamiseks. Kohalike omavalitsuste asutustena tegelevad rahvaraamatukogud lisaks informatsiooni vahendamisele ja üksikkasutajate juhendamisele infoallikate kasutamisel ka paindlike ja mitmefunktsiooniliste keskustena, mis elavdavad kohalikku elu ja kultuuri ning pakuvad võimalusi elukestvaks õppeks.

2014. aastal analüüsiti rahvaraamatukogu seaduse probleeme ja 2015. aastal valmib Rahvaraamatukogu seaduse muutmise seaduse eelnõu, mis täpsustab kohaliku omavalitsuse raamatukogu riiklikke ja omavalitsuslikke ülesandeid ning toimimise põhimõtteid.

35.3 Eestikeelne raamat on sõltumata vormist kõigile kättesaadav. Riik toetab eesti keelele ja kultuurile olulise väärtkirjanduse ja kultuuriajakirjanduse soetamist rahvaraamatukogudele.

Toetades riiklikult teavikute digimist paraneb vanema informatsiooni kättesaadavus, väheneb järelkomplekteerimise vajadus ja on võimalik osta laiemas valikus uusi väljaandeid. Kultuuriministeriumis koostatud „Kultuuripärandi digimise rakenduskava 2015-2020“ projektipõhine rakendamine järgnevatel aastatel tagab raamatukogudes ja teistes mäluasutustes info parema kättesaadavuse ja kasutuse.

35.4 Riik peab oluliseks rahvaraamatukogude kultuuri- ja kirjandusprogrammide ning elukestvat õpet edendavate algatuste elluviimist, lugemust soodustavaid ja laste ja noorte lugemisharjumuse kujundamisele suunatud programme, kirjanike ja teiste loovisikute koostumisi lugejatega, ühe kohaliku omavalitsuse piire ületavaid rahvaraamatukogude vahelisi algatusi ning eesti keelt emakeelena mittekõnelevate elanikele suunatud tegevusi, pidades seejuures silmas ka erivajadustega lugejate huvisid.

Rahvaraamatukogude kultuuriprojektide, erinevate koolituste ja algatuste elluviimiseks ning raamatukoguhoidjate kvalifikatsiooni tõstmiseks suurendati raamatukogude arendamise projektitoetust. Eesti Pimedate Raamatukogu 700st lugejast kuulab 200 veebiraamatukogu, milles on 2600 eesti- ja võõrkeelset heliraamatut, ajalehte ja ajakirja, mis enamuses valmistatud või digitud Pimedate Raamatukogus. Jätkatakse nägemispuudega inimestele lugemisvõimaluste suurendamist digiteerides ning helindades väljaandeid ja tehes need nägemispuudega inimestele kättesaadavaks. 2015. aastal koostatakse Haridus- ja Teadusministeriumi eestvedamisel keeleprogrammi 2016-2019 eelnõu, kus ühe osana nähakse arendustegevusi toetamaks muukeelse elanikkonna eesti keele õpet.

35.5 Avalik-õiguslik Eesti Rahvusraamatukogu kogub, säilitab ja teeb kättesaadavaks olulisema osa Eestis ilmunud või Eestit puudutavatest teavikutest. Samuti tegutseb Rahvusraamatukogu parlamendiraamatukoguna, tagades Riigikogu jt. põhiseaduslike institutsioonide infoteeninduse, ning raamatukogunduse arenduskeskusena. Rahvusraamatukogu on oma valdkonnas üks kesketest asutustest Eesti kultuuripärandi digiteerimisel, säilitamisel ja selle kättesaadavaks tegemisel.

Tagamaks Eestis väljaannete kogumise, säilitamise ja nende kättesaadavuse nii Eesti Rahvusraamatukogus kui teistes väljaannete säilitamise kohustusega raamatukogudes, analüüsiti ja määratleti 2014. aastal sundeksemplaride kogumise kriteeriumid, millest tulenevalt muudetakse 2015. aastal sundeksemplari seadust. Seaduse muudatus laiendab digitaalsena sündinud väljaannete kogumist, et tulevastele põlvetele säiliks ka digitaalsena sündinud trükiste algmaterjal ehk trükifailid. Oluline on Eesti autoritele e-väljaannete laenuhüvitise süsteemi välja töötamine.

36. Rahvakultuur:

36.1 Eesti kultuuri tugevuseks on väärtuspõhisus, osaluskeskne tegevus, omanäolised kultuuriruumid ning nende eripärad, identiteedid ja inimesed, kes kannavad edasi paikkondlikke kombeid, murdekeelt ja elulaadi.

Ligemale viisteist aastat on Kultuuriministeerium oma toetusprogrammide kaudu aidanud kaasa vaimse kultuuripärandi säilimisele, püsimisele ja kogukonna arendustegevustele. Viimastel aastatel on programmid kujunenud riigi regionaalpoliitika oluliseks osaks, sest toetatavad kultuuriruumid jäävad üldjuhul äärealadele. Programmid on planeeritud üldjuhul neljaks aastaks, mille järel tehakse vahekokkuvõtteid ja vajaduse korral planeeritakse järgnevas perioodiks uusi prioriteete ning meetmeid.

Eesti kultuuri tugevdamiseks, paikkondlike kommete, murdekeelte ja elulaadi edasiandmiseks on Haridus- ja Teadusministeeriumil kavas koostada gümnaasiumiastmele valikkursused „Eesti keele allkeeled“ ja „Kohalugu“.

Eesti toidu ja toidukultuuri tutvustamise ja populariseerimise panustab Põllumajandusministeeriumi poolt koordineeritav Eesti toidu tutvustamise ja müügiesituse kava „Eesti toit 2015-2020“, mille raames viiakse Eesti toitu ja toidukultuuri tutvustavaid tegevusi ellu nii Eestis kui välisriikides, eraldi tähelepanu pööratakse ka lastele ja noortele suunatud tegevustele.

36.2 Rahvakultuur loob võimalused eri kultuurivaldkondade professionaalide järelkasvuks ja innustab inimesi aktiivselt kultuuris osalema.

Kultuuriministeeriumi toetused rahvakultuuri keskseltsidele ning laulu- ja tantsupeo protsessile loovad eeldused, et lastele ja noortele suunatud tegevuste kaudu kindlustatakse eri kultuurivaldkondade professionaalide järelkasv. Tulevikus võivad neist saada kutselised pillimängijad, lauljad, muusikud või dirigendid.

36.3 Vaimset kultuuripärandit väärtustatakse ja toetatakse, pärimuse kandjad ja kogukonnad on tunnustatud. Riik toetab süstemaatiliselt vaimse kultuuripärandi kogumist, säilitamist ja kättesaadavaks tegemist riigi keskkete mäluasutuste kaudu. Samuti toetab riik eesmärgipäraselt valdkondlikke tugistruktuure ja olulisemate sündmuste korraldajaid.

Suuremat riigipoolset tähelepanu on nõudnud UNESCO vaimse kultuuripärandi esindusnimekirja kantud Eesti, Läti ja Leedu laulu- ja tantsupeo traditsioon, Kihnu kultuuriruum, Seto leelo ning suitsusauna traditsioon Vana Võrumaal. Piirkondlike eripärade toetuseks on Kultuuriministeeriumil välja töötatud seitse kultuuriruumide programmi ning lisaks toetatakse ka muid olulisi vaimse kultuuripärandiga seotud tegevusi ja väiksemaid valdkondlikke või piirkondlikke institutsioone. Põllumajandusliku ja maaelu tutvustava ajaloo- ja maakultuuripärandi säilitamisele, tutvustamisele ja edasikandmisele aitavad kaasa kolm riiklikku põllumajandusmuuseumi: Eesti Põllumajandusmuuseum, Eesti Piimandusmuuseum ja Carl Robert Jakobsoni Talumuuseum.

36.4 Kooriliikumine ja rahvatants koos pillimänguga ühendab rahvakultuurivaldkonda muusika, sõnakunsti ja etenduskunstidega. Laulu- ja tantsupidude traditsioon on suure kultuurilise ja majandusliku mõjuga, kohalike omavalitsuste ja riigi poolt koos kodanikeühendustega ning rahvamajade võrgustikuga toetatud ja hoitud protsess, mis tipneb regulaarselt paikkondlike ja üleriigiliste laulu- ja tantsupidudega.

Laulu- ja tantsupidu on eestlaste üheks olulisemaks identiteedi väljenduseks. 2013.a läbiviidud laulu- ja tantsupeo uuringu kohaselt on kasvõi kordki peol ise osalenud esinejana 49% Eesti elanikkonnast ja kaudselt on peoga seotud olnud ligi 91% elanikkonnast (külasthanud pidu vahetult kohapeal või vaadanud teleülekannet). Uurimus näitas laulu- ja tantsupidudega seotud eesti koorilaulu- ja rahvatantsu traditsiooni olulisust rahvuslike väärtusorientatsioonide ja identiteedi püsimise jaoks, kuid samas hoiatavad need tulemused selle kestlikkuse endastmõistetavana võtmise eest. Lisaks laulu- ja tantsupidude korraldamisele toetatakse protsessis osalevaid kollektiive ning juhendajaid. Valdkondlikud mentorprogrammid aitavad parandada juhendajate oskusi, mis omakorda mõjutab kvaliteedi taset.

36.5 Riik soodustab pärimuskultuuri innovaatilist sidumist loomemajanduse ja ettevõtlusega. Riik peab oluliseks pärimusel ning pärand tehnoloogial põhinevat loome- ja arendustegevust ning ettevõtlust. Rahvakultuurisündmused ja vaimse kultuuripärandi nähtused arendavad kultuuriturismi Eesti erinevais paigus ning elavdavad seeläbi kohalikku ettevõtlust.

Rahvakultuuris on otseselt seotud loomemajandusega käsitöö valdkond. Erinevate kultuuriministeeriumi programmide kaudu toetatakse nii käsitöölaseid tegevusi, pärimuskultuuri alaseid sündmusi ning aidatakse kaasa vaimse kultuuripärandi nähtuste kaardistamisele, mis kaudselt soodustavad loomemajanduse ning kultuurialase ettevõtluse arengut erinevates rahvakultuuri valdkondades kui ka piirkondades.